

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.**

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (Bestina „Domoljube“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 20 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust. — Reklamne notice navadna garmondvrsta 60 v. Čekovni promet pošto-hranilniškega urada št. 824.797.

Štev. 17.

V Ljubljani, dne 7. septembra 1905.

Leto XVIII.

Tristoletnica Marijinih družb na Kranjskem.

Zanimivo in pomembno slavnost je dne 20. avgusta gledala bela Ljubljana. Po njenih ulicah so se pomikale po naznanjenem sporedu deputacije Marijinih družb slaveč 300 letnico Marijinih družb na Kranjskem, spomin na dan, ko je pred 300 leti v Ljubljanski jezuitski cerkvi 12 mladenčev ustanovilo prvo Marijino družbo na Kranjskem. Na stotine mož, mladenčev, deklet in žena je korakalo v najlepšem redu v izprevodu ki je na mnogobrojne gledalce napravil kar najlepši vtisek. S ponosom so ta odposlanstva lahko med veselimi zvoki družstvene godbe korakala po ulicah slovenskega središča, saj so se z njihovim delom Marijine družbe tako razvile, da šteje danes Kranjska že 388 Marijinih družb s 33.138 člani. Vesela je lahko naša domovina te prekrasne organizacije, ki ohranja čvrst in pošten naš narod, zato je tudi slavnost moral s simpatijami spremljati vsak, ki resnično ljubi svoj narod in ne posurovelosti in vetrnjaštva.

Dvainštirideset zastav in pander je plapolalo v velikem izprevodu. Toliko zastav doslej še nikdar ni skupno plapolalo po ljubljanskih ulicah. Uršulinska cerkev je bila natlačena do zadnjega kotička, mnogo ljudi ni moglo dobiti prostora. Veličasten je bil pogled na nolečo množico in na krasne njene zastave. Nad glavnim oltarjem je blestel pomenljivi napis: „Marija varuj svojo družbo!“ Tiho v. maše je v uršulinski cerkvi daroval preč. generalni vikar Flis. Med sv. maše je

svirala društvena godba. Po sv. maši je bla goslovil prevzvišeni g. knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura Jeglič novo zastavo ljubljanske moške Marijine družbe, ki ima svoj sedež v Križankih. Blagoslov je spremljal z željo, da bi nova zastava, na kateri je slika Marijina in patrona Ljubljane sv. Jurija, vodila Marijino družbo k zmagi nad vidnimi in nevidnimi sovražniki. Kumica, blagorodna soproga drž. in dež. poslanca g. Povšeta je pripela prekrasen trak, načelnica Lichtenthurnove družbe pa trobojni trak Marijinih družb ljubljanskih. V ime organizacije slov. katol. izobraževalnih društev se je zastava „Slov. kršč. soc. zveze“ pobratila z novo zastavo Marijinih družb. Nato se je istotako v najlepšem redu razvil izprevod v cerkev sv. Jakoba, kjer je prevzvišeni knezoškof govoril o namelih in dolžnostih članov Marijinih družb in je množica pristovala pontifikalni sv. maši.

Ob 1. uri popoldne je bil obed za moške v „Rokodelskem domu“, za ženske pri g. Cottiču. V „Rokodelskem domu“ smo čuli celo vrsto iskrenih napitnic. Preč. g. prel. Rozman je navdušeno napiljal svetemu očetu, cesarju in ljubljanskemu knezoškofu. Gromovite „Živio“-klice so izzvale njegove besede o ljubljanskem knezoškofu: „Mi ga poznamo, kaj imamo v njem. On je zlato! Ta gorečnost, ta navdušenost, ki je je danes zopet v tako obili meri kazal, kaže njegovo plemenito srce. On je duša naše dežele. Kdo je tako visoko dvignil versko življenje med nami?! Ali ga hočemo boljšega iskati? Ali ga dobimo? On je naš ponos, on je naš vzor! Bog je z nami in pravica in zmagati moramo!“

C. gosp. župnik Kalan, glavni vodja kranjskih Marijinih družb, je nazdravil

vsem družbam, vsem navzočim, pa tudi onim ki radi oddaljenosti niso mogli priti. „Divje nasprotovanje naših sovražnikov naj nas vname in navdušuje, da bomo vedno živeli za ideale, katere mora imeti vsak Slovenec in kristjan.“ Na njegov predlog je bila svetemu očetu odposlana udanostna brzojavka. Gospod Štefan Renčel, zastopnik slovenske Marijine družbe iz Trsta (došlo je 59 mož in mladenčev) je klical: „Se bolj trdno se združimo med seboj, da bomo dobri Slovenci in dobri kristjani!“

V imenu „Sloven. kršč. soc. zveze“ je nazdravil č. g. Luka Smolnikar. Povdarjal je veliki pomen organizacije Marijinih družb: v mladini preroditi slovensko ljudstvo. Živimo v modernem svetu, zato je treba tudi v dobrih stvareh napredovati, treba je da ljudstvo napreduje v izobrazbi in v gospodarskem oziru. Naj bi obe organizaciji: „Slov. kršč. soc. zveze“ in Marijinih družb“ v najlepšem sporazumljenju in pobratimstvu skupno delovali, ene misli in enega srca (Živahno odobravanje), naj bi hodili roko v roki za rešitev naše domovine! „Z Bogom za krščansko ljudstvo“ je geslo „Slov. kršč. soc. zveze“. Marijinih družb pa: „Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!“ To so isti nameni, ista gesla, zato skupno naprej in končna zmaga bo naša! Živela skupnost obeh naših organizacij! (Gromoviti „Živio“ klici.)

Mladenič Jože Vukšinič iz Metlike je napiljal voditeljem Marijinih družb, govornik mengiške organizacije je pa v navdušenem lepem govoru napil vsem neustrašenim slovenskim fantom.

S klicem: Čez par let pride v Ljubljano v sa organizacija Marijinih družb, so se razšli udeleženci ogledat si Ljubljano in

prijazni Rožnik, mnoge udeležnikov si je pa ogledale obrtno razstavo.

Slavnost je bila v resnici veličastna. Vedenje udeležnikov je bilo vzorno. Vsi, ki so slavnost videli in nepristransko sodijo, celo taki, ki niso našega mišljenja, so polni hvale. Da pa zagrizenim „Narodovcem“ ni bila všeč, se razume, pa ravno to je dokaz, da je bila izvrstna.

Prirediteljici tega krasnega slavlja, moški Mar. družbi križevniški, radi tega vsa čast.

Kotiček za a. p. in p.

G urednik! Danes pa posebno pazim in veliko mislim, da ne bi kake budalosti zinih, kakor se Vam je ondan nek gospod pritožil. Pa saj tudi takrat ni bila budalost, se je komu le zdela. Pa začnimo.

Nekteri plašni pivci se sedaj boje, da pojdemo abstinentje kar na Dolenjsko — trte pukati! Ta strah je bil tudi drugod, koder so se vprvič pokazali ti vodopivci. Pa par sto let ste še lahko brez skrbi radi tega.

Najprej pojdemo na vse tri strani kranjske dežele: Na Zidan most, v Trbiž in na Reko, prevračati vse tiste vagonice in ladije, polne špirta, laškega in judovskega vina in nemškega piva, ki imajo ates na kranjske birte in štacnarje.

Potem, ko nas bo kaj več, pojdemo po domači deželi tiste žganjarske kotle — ne razbit ampak prenaredit v take kotle, kakor v njih na Nemškem in Češkem vkuhavajo sadje in delaje pevidl, ki se rabi potem skoro kakor za bela, ali pa se na kruh namaže kakor puter.

Pa po sušilnicah bomo ometli tiste večletno pajčevino, da se bo sadje spet lahko sušilo. Drva se bodo že še dobila. Če se nasekajo letos za dve leti naprej in potem vsako leto o pravem času, da bodo imele gospodinje vedno suha drva, pa se jih bo polovico prihranilo in se bodo zopet lahko sušile češplje in jabolka in hruške, če jih bo Bog dal kaj več.

Ali, če prilik ne razumete, hočemo reči: če bodo ljudje zaradi abstinentov in našega piskanja res kaj manj piti hoteli, jih bomo mi učili in prosili tako-le:

Pustite najprej špirit, potem tudi domače žganje, sadje se da drugače porabiti, ne pijte narejenega vina, hodite samo v tiste gostilne, ki imajo samo zanesljivo domače naravno vino.

Potem pride na vrsto, da nehate piti pivo, tisti ječmen naj se porabi za ričet.

Sadnega mošta ne delajte dosti. Le tisto sadje, ki ga nikakor ne morete ne pojediti, ne prodati, ne posušiti, tisto stolcite, pa nikogar z njim ne silite, nikakor ne dajajte otrokom mošta, dajte ga samo tistim odraščeniim, ki njih želedec nikakor ne prenese vode ali mleka.

Prav nazadnje, ko ne bodo ljudje več pili ne žganja, ne piva, ne sadjevca, in če bo takrat še kaj naravnih vinskih pijancev, bomo pa rekli: zdaj pa planimo tudi na trte: najprej poruvajmo vinograde tistih gosposkih lastnikov, ki imajo kapital ali dobre službe, od katerih brez vinograda lahko žive. Potem uničimo vinograde tistih kmetov, ki imajo dovolj zemljišča, da bodo imeli več časa in gnoja za njive in travnike.

Vinograde tistih pa, ki nimajo nič drugega zemljišča in ki jim ni mogoče boljše službe preskrbeti, pa pustimo, da bo vina za sv. maše, za kakšno ženitovanje, ki bi imelo biti sicer preveč žalostno, in pa za stare ljudi ob velikih praznikih.

Pa to bo šele čez dvesto let, zdaj za enkrat pa se vojskujte zoper pijančevanje in ne zoper abstinento.

Samo nekateri se morate pa kar prec odpovedati vsaki alkoholni pijači, in zapisati v popolno abstinento in sicer:

1. Otroci vsi. Nekateri hočejo, da vsi otroci do 14. leta, drugi pravijo, da vsi otroci do 24. leta. Tretji celo trdijo, da smo taki otroci do 60. leta. Pa ti so najbrž prenapeti.

2. Pijanci vsi k abstinenti! Druge pomoči ni za tistega, ki se ne zna „masati“, ki ni več gospodar čez svoje grlo in svojo pamet, kakor da se odpove vsakemu alkoholu. Najbolje stori, če gre za kako leto v drug kraj, kjer ljudje ne pijo alkohola. Na Nemškem, Angleškem, v Švici so take hiše, zavetišča. Lahko gre pa tudi h kaki zasebni družini, v kateri se alkohol ne vživa. Na Pruskem nek grajščak sprejema samo take hlapce in dekletke, ki se hočejo pri njem ozdravit pijančevanja. Obljubiti mora tak, da bo ostal pol leta v službi, in da ne bo v hajan kam pit. Ima pa prosto stanovanje in hrano in plačilo kakoršno zasluži.

3. Prijatli pijancev morajo tudi postati abstinentni. Prijatelj-zmernik je največja nevarnost za pivca, ki se je rešil alkohola. Ena sama nepremišljena beseda: „vsaj pol kupice! to ti ne more škodovati“, pa lahko podere polletno prejšnje prizadevanje bivšega alkoholika. Da, tudi sam izgled, ko te vidi pri tvoji obligatni kapljici, ga lahko uniči zopet in za vedno. Ptujčev izgled, ptujčeva beseda, ptuj-

čvo zasmehovanje ga ne bo pordilo, prijateljjeva „ljubezen“ pa ga bo. Nasprotno, kolikor več abstinentov, toliko večjo moralno moč in zaslonbo ima.

Ali če bi se rešil iz verige alkohola mož, oče; postal je abstinent, pride domu. Bog varuj, da bi kedo rekel: Oče, en glažek ga pa smete! Še govoriti se ne sme o tem. Če pa bo žena pila, sinovi pili, če bodo hoteli imeti „pijadelo“ celo pri jedi na mizi — oče te skušnjave ne bo preстал, začel bo piti, prve dni malo, v par tednih bo stari pijanec in ne bo nikdar več poskusil se dvigniti. Če taka žena, taki otroci ljubijo očeta, morajo postati abstinentni iz ljubezni do očeta, če je on postal abstinent, ali pa že prej! Toraj: otroci (do 14., 24., ali 60. leta) pijanci in prijatelji pijancev, vi se vpišite takoj!

Ke dobite to v roke, se vsedite in pišite „Bogoljubu“ ali „Domoljubu“, da pošljemo vsaj vaša imena na shod v Budimpešto, kjer bo od 12. do 16. septembra kontrolni shod za abstinento cele Evrope, manjkalo ne bo i ameriških!

Namesto otrok lahko obljubijo abstinento stariši in betri. N. pr. Jaz obljubim, da svojim otrokom do 14. ali 24. leta ne bom dajal in pustil nobene alkoholne pijače...

Če bomo naredili birtom in viničarjem kaj škode, jo bomo povrnili.

Kdor bo dokazal, da je imel n. pr. v 15. letih več čistega dobička, ko je trte obdelaval, kakor če bi bil fižol sadil — mi abstinentje mu bomo z veseljem in lahkoto povrnili izgubo, ki jo bo imel zavoljo nas.

Kaj pa, če bi se ljudje — tudi zmerniki, ki niso prijatelji pijancev — kar trenutoma zapisovali in bi bilo v par letih vse abstinentne??!

To bi ne bila nesreča!

Imeli bi namreč tudi v par letih abstinentje skupaj toliko denarja, da bi dali v penzjon vse gostilničarje in viničarje. Seveda kar je še mladih in trdnih, bi morali še gostom streči z jedjo, mlekom in vodo, ali pa poljska dela opravliti.

Političen pregled.

Notranje politični položaj.

Državni zbor ima še vedno počitnico. Vladar se mudi na svojem letovišču v Istri.

mor hodita na posete oba ministrska predsednika in mnogo drugih veljakov. Tu sklical cesar tudi kronski svet, v katerem je predložil Gavč, naj bi se avstrijski državni zbor sklical šele meseca novembra, če se pa ni ugodilo, ker bo državni zbor sklican že v drugi polovici septembra. Gavč je zadnji čas prišel v nemilost pri Nemcih, ker vlada misli poddržaviti misteško ško zasebno gimnazijo na Moravskem. To gimnazijo so vzdrževali misteški Čehi s pomočjo češke šolske družbe za češke dijake, ki, da si imela država skrbeti za prosveto slovanskih dijakov. Zdaj pa, ko hoče vlada misteškemu Čehom dati, kar jim gre, postavljajo deločilih, so pa Nemci razsodili.

Stalni obrtni odsek.

Med tem ko počiva državni zbor, ima obrtni odsek jako važne seje. V stalnem obrtnem odseku so se obravnavale zadnje stvari: o pravih in o nadzoru obrtnih zadrug, o združnih instrukcijah in zadr. premoženju. Zelo važna je bila razprava o združnih zvezah in medtem določba, da politična oblast ne sme preprečevati shoda združne zveze, kakor vlada zahteva, ako so na dnevnem redu točke, ki so v zvezi z združnimi nameni. Odsek je sklenil, da more vladni zastopnik le ene točke črtati z dnevnega reda, sicer pa določiti zborovanje.

Odkar pa zboruje obrtni odsek, da izpremeni in izpopolni obrtni red v smislu obrtniških krogov, vihajo ušesa in nosove važni prepeličarji. Predbacivajo namreč vladni obrtnega odseka, da štiti malo obrtni kode veleobrtni. Zato je te dni stopila na noge proti obrtnemu odseku tudi osrednja zveza avstrijskih veleobrtnikov ter vložila kar tri pritožbe: na trgovinsko ministrstvo, na ministrstvo za notranje posle in na ministrskega predsednika. V teh pritožbah pridiho veleobrtniki, da jim obrtni odsek hodi škodo. Vlada naj torej brani industrijce ter ploh ne predloži cesarju v potrjenje novega obrtnega reda.

Ta čin veleobrtnikov je pač skrajna nesramnost in umazana zavist! Obrtniki in mali rokodelci, pa tudi trgovci prosijo svoje poslance, naj jim izposlujejo zakonito obrambo opravičenih želja in zahtev, veleobrtniki pa kar čez glave ljudskih zastopnikov napovedujejo vladi boj, ako se spomni tudi malega moža, ki si v zaduhli delavnici z tuljavimi rokami služi kruh za svoje družino. Doslej obrtni odsek še z nobenim sklepom ni „škodil industriji“. Naloga obrtnega odseka je, da določi — v kolikor je mogoče — zakonito obrambo poštemu delu proti izkoriščanju raznoterih umazancev, ki hočejo brez dela in truda živeti ob zaslužku

stoterih in tisočeri družin. Noben razsoden človek ne more biti nasprotnik zdravemu razvoju veleobrtni. A ta naj se ne razvija vedno in povsod le na škodo poštemega rokodelstva, delavskih množic in družabnega reda. „Cvetoči vrtovi“ človeških rok so postali puščave ali pa močvirja socialne bede, o kateri veljajo besede „našega pesnika: „Jokajo se milijoni, da se eden veseli.“

In če se ozremo na slovenske pokrajine, moramo se čuditi onim čudakom, ki vabijo v deželo tuji denar za industrijska podjetja. Ako hočemo povzdigniti, osamosvojiti naš slovenski rod v narodnem in gospodarskem oziru, ustvariti si čvrst srednji stan ter ohraniti rodno zemljo našemu oratarju, potem skrbimo, da z domačim kapitalom ustvarimo in pospešujemo svojo industrijo in svoje ljudi, da ne bodemo vse svoje krvavo zaslužene groše nosili v tuje žepce. Tuji kapital je le pijavka, ki se sam dobro redi, a izsesava po tisočeri žilah narodno bogastvo ter nalaga prihranke v tujih podjetjih, ki so in bodo velika nevarnost našemu obstanku.

Na Ogrskem.

Že zgoraj smo omenili, da je posetil ogrski ministrski predsednik Fejervari vladarja v Ištu. Tu je potežil svoje križe in težave in v kronskem svetu predložil sklepe sklenjene v zadnjem ministrskem svetu. Ogrska vlada bo na lastno odgovornost še nadalje izplačevala vsote za skupne državne izdatke in kaznovala uradnike, ki podpirajo odpor proti vladi. Pod orožje se pokličejo nadomestniki rezervisti in pričela se bodo pogajanja v trgovinskih pogodbah brez dovoljenja zbornice. Kronski svet je sklepe odobril. Iz liberalne stranke še vedno izstopajo poslanci, ki nameravajo ustanoviti novo vladno stranko, ki se bo imenovala radikalna stranka. Košut, voditelj vladi nasprotnih strank in največji nasprotnik Fejervarjev pa pravi, da se mora opustiti vsako upanje na rešitev ogrskih zmed, ako vladar ne dovoli narodnostnih zahtev v armadi. Nadalje se je izjavil, da se Fejervarja na Ogrskem nič ne boje. Če bodo nove volitve, upa Košut na še večjo zmago svoje stranke. Kar se tiče splošne volivne pravice, jo ima sicer neodvisna stranka v svojem načrtu, a stranka ni voljna za splošno volilno pravico žrtvovati narodnostnih zahtev.

Peti splošni avstrijski katoliški shod.

Na Dunaju se bode vršil meseca novembra velik katoliški shod. Za ta korak navajajo sklicatelji v nekem pismu na svetega očeta sledeče vzroke: „Preteklo je že

več let, kar se je vršil zadnji shod avstrijskih katoličanov. A ravno zdaj je potrebno, da nastopijo skupno vsi zvesti sinovi svete cerkve. Če se ozremo nazaj in si predočimo sedanji položaj cerkve v naši državi, se živo spominjamo besed Izveličarjevih, s katerimi je naznanil stisko Jeruzalema: „Prišli bodo dnevi, ko te bodo od vseh strani obklesili sovražniki.“ Od vseh strani in na razne načine, zdaj tajno, zdaj zopet javno, napadajo cerkev. „Proč od Rima“, ki se je vršilo več let med razumništvom, so zanesli socialistični voditelji tudi med delavstvo. Nezaslišanim ponovnim napadom na zakrament presv. Rešnjega Telesa je sledila javna agitacija v časopisju proti neločljivosti zakona. Ustanovili so novo društvo, središče vseh sovražnikov cerkve „Svobodna šola“, ki ima namen, da se bori proti zahtevam katoličanov za krščansko šolo. Ne dotakljivost in svobodo ljudskih zastopnikov izrabljajo, da morejo nekaznovani sramotiti in obrekovati cerkev, njen nauk in njene služabnike. Vedno bolj se bore za trdno organizacijo, ki naj povzroči, da se vsi ljudski sloji oklenejo cerkvi sovražnih idej.

Hrvatje za krščansko delo!

Dne 8. avgusta se je vršil v Zagrebu jako pomenljiv sestanek, prvi te vrste med Hrvatimi, ki je uspel tako izborno, da mu smemo pripisovati dalekosežen pomen. Zbralo se je lepo število dubovnih in posvetnih gospodov, ki so prihiteli od vseh strani hrvaške domovine. Zastopani so bili tudi Slovenci po dr. Kreku, Tomažu Rožniku in dr. Lampetu. Ti so pri posameznih točkah poročali o načinu, kako delajo Slovenci in kakšne izkušnje so dosegli pri raznih organizacijah. Razprave so bile jako živahne in poučne in so se jih zbrani zaupniki udeleževali v velikem številu. Navzoči zborovavci so bili prešinjeni prave ljubezni do ljudstva in so pokazali trdno voljo, da zastavijo vse sile za napredek hrvaškega ljudstva v krščanskem zmislu.

Rusija.

Devetnajsti avgust je za Rusijo zgodovinsko važen dan. Saj odkar je oprostil car Aleksander III kmetski stan, ni bilo tako važne izpremembe, kakor je ravno carjev ukaz, ki določa, da skliče ruski državni zbor. — Ruski porazi v sedanji vojski so odprli oči carju in merodajnim ruskim politikom. Izprevideli so, da je tako v vojni kakor tudi v civilni upravi mnogo gnjilega. Saj je ravno vsled vojske prišlo na dan veliko poneverjenj in toliko nepravilnosti, da so morali vodilni krogi nekaj ukreniti, kar naj ozdravi bolehalo državno telo. V državi vre kakor v vulkanu, ki se pripravlja, da

izbruhne. Edino sredstvo, da se oblaži njegov izbruh, je v tem, da se skliče ljudsko zastopstvo, ki naj sprejme del odgovornosti za državno upravo in v svobodnem izražanju da duška ljudski nejevolji, da ne izbruhneje ljudske strasti na bolj nevaren način. Na Ruskem so že večkrat poizkušali vladati ustavno. Ze carica Katarina je sklicala shod zemstev. Ker ji pa ni bilo resno na tem, da bi dala svoji državi ustave, se je njen poskus kmalu ponesrečil. Carji so vladali dalje neomejeno in samodržno. Ravno to je vzbudilo med narodom cele čete organiziranih prekucuhov in danes jih je že v koči priprostega kmetiča, a tudi v carjevi palači med najvišjimi dostojanstveniki.

Ti nezadovoljneži so vprizorili grozne nemire, ki so nam še vsem v živem spominu. Vedno glasnejše je tudi donel glas po ustavi, car ni smel več ostati gluha. In končno je res izšel carjev ukaz, ki sklicuje državni zbor. Ali bo pa ruski državni zbor izpolnil to, kar se pričakuje od njega? Težko. Preomejen mu je delokrog, preomejeno tudi število poslancev. Odločno slabo je, da so izključeni nižji sloji, ljudstvo v pravem pomenu. Osebito delavstvo gotovo ne bo zadovoljno z novimi razmerami. Saj je delavstvo šlo v prvi vrsti v boj za ustavo, delavstvo je prelivalo svojo kri na ulicah — in zdaj so si priborili ustavo, po kateri je delavstvu nemogoče priti do besede.

Rusko-japonska vojska.

Mir sklenjen!

Ta klic je vzradostil minuli torek nele vojaštvo na Daljnem Vzhodu, ampak ves civiliziran svet. Končana je vojska, ki je divjala dolgih 19 mesecev, oslabila rusko meč Japonsko uvrstila med velevlasti, rusko ljudstvo pa oslobodila jarma absolutizma. Ruska država se je dosti častno in srečno izmuzala. Sahalin bodo razdelili; južni boljši del bo pripadal Japonski, ki ne dobi vojne odškodnine, pač pa povrnjene resnične stroške, ki jih je imela z ruskimi ujetniki. V Tokiu in drugih japonskih mestih niso nič kaj zadovoljni s pogodbo. Vršile so se demonstracije.

Šteselj pred sodiščem.

V Peterburgu se vrši velika preiskava proti Steslju. Zaslišanih je bilo nad 100 prič. Dokler ni dospel v Port Artur Kondratenko, je bila trdnjava v najslabšem stanju. Kondratenko je edini skrbel za trdnjavo. Šteselj je dajal zgolj povelja. Steselj je trdnjavo predal proti volji večine generalov.

Kako gospodarijo Japonci na Koreji.

Prebivalci Koreje, kjer Japonci neprestano predirajo. Rusi pa zapuščajo svoje

utrjene postojanke, vedno tožijo, kako grozno ravnajo z njimi Japonci. Vedno izražajo željo, da bi bili rešeni te nadoblasti. Japonci pobesijo vse Korejce, ki so prijazni Rusom kot ruske ogleduhe.

LISTEK.

Mladostni spomini.

Med one osebe, ki so se mi v mladosti posebno utisnile v spomin, spada tudi Stenarjev Jurij. Bil je to na obe očesi slep in sključen starček, ki se je živel z miloščino, ki so mu jo delile dobrosrčne roke. Saj so pa tudi vsi radi imeli Jurija in kamen bi bil moral imeti v srcu, kdor bi se ga ne bil usmilil in mu podaril grižljaja kruha. Saj ste pa tudi njegovi prazni očesni jamici bolj glasno prosili miloščine kot najbolj ginljiv pogled.

Jurij je bil star vojak. Bojeval se je leta osemindesetega na Ogrskem, leta devetindesetega na Laškem in se udeležil tudi bitke pri Kraljevem Gradcu. Tu ga je zadela sovražna granata, ga ranila na obrazu in ga popolnoma oslepila. Ko je zapustil po dolgem času bolnico, je prišel domov, odlikovan s srebrno svetinjo v priznanje hrabrosti in zvestega službovanja.

Doma si je nabavil lajno in hodil ž njo od hiše do hiše. Vodila ga je njegova nečakinja, mala Stanka, ki ga ni zapustila niti za trenotek. Poleg te je bil njegov najzvestejši prijatelj kodrasti pes, ki ga je poznalo že staro in mlado na okoli in ki je že vedno z glasnim lajanjem ljudem oznanil, da spet prihaja slepi Jurij.

Jurij ni bil berač, kakršnih se vse boji radi njih nadležnosti in pred katerimi marsikdo rad zapre vrata. Ne, marveč vsak je bil vesel, kadar je začul pred pragom otožno doneče glasove slepčeve lajne, vsak ga je rad povabil v hišo in mu postregel, s čimer je ravno mogel. Zlasti pa smo bili mi veseli, kadar smo imeli Jurija v hiši, ker nam ni nihče povedal toliko povestij in lepih reči o tujih, daljnih krajih, kot ravno Jurij. Kadar koli je prišel v vas, smo se zbrali vsi okrog njega in vsi kar enoglasno prosili, naj nam kaj pove o vojski, ker to se nam je zdelo najzanimivejše.

Jurij se je ponavadi usedel na klop pod košato lipo pri cerkvi, in nam začel pripovedovati čudoviti lepi Italiji, o veličastnih gorah, ki jih je videl po svetu, ki so leto in dan pokrite z belim snegom, ki se lesketa v solčnih žarkih kot same živo srebro, pripovedoval je o veličastnih mestih,

lepih cerkvah in o tisoč drugih stvarih, katerih se nam niti sanjalo ni.

Zadnjikrat sem videl Jurija kot četrtošolec o božičnih počitnicah. Bilo je nekako ob štirih popoldne, ko smo sedeli vsi okrog peči in začuli zunaj Jurijevo lajno.

Sestra je pobitela venkaj in ga povabila v hišo. Prišel je s psom in Stanko; venkaj je tresel od mraza. Sedel je k peči in ga ogreval premrle ude. Ko se je ogrel, je začel spraševati, kaj ve kaj novega. Pripovedoval je to in ono, slednjič pa je začel pripovedovati razne dogodljaje iz vojaškega življenja.

„Ali ste bili res tudi v bitki pri Kraljevem Gradcu?“ vprašal sem ga čez nekaj koliko časa.

„Seveda sem bil, dragi moj, to je bil najstrašnejši dan mojega življenja“, odvrnil je otožno in se zamislil za par trenutke.

„Bil sem zadnje leto pri vojakih in pogosto so se čule govornice, da Prusi nekaj pripravljajo. Kar nenadoma res dobimo ukaz iti na severno Češko, ker je vojska že napovedana.“

Godba nas je spremljala in igrala najveselejše komade, in polni veselja in mahu smo šli v boj; saj smo bili prepričani, da pobijemo sovražnika s čakami kramuhe. Poznali smo Benedeka kot izvrstnega vojskovodje že iz Italije, in zanesli smo nanj, kot na nobenega. Žalibog — naše nade so nas popolnoma prevarile. Sovražnik nismo pobili, temveč od vseh strani se prihajale žalostne vesti o naših porazih.

Po mnogih težkih bojih je prišlo do odločitve bitke. Bojevali smo se kot lev, vedoč, da je od te bitke odvisna naša usoda. Sovražne krogle so se usipale na nas kakor toča in marsikdo izmed naših je izdihnil bojišču junaško dušo. Videli nismo slednjega pred seboj drugega, kot oblake dima in ogenj, ki je švigal iz topov. Začuli smo ukaz: naprej — in junaško smo planili dalje, ne meneč se za krogle, ki so švigale okrog nas vedno gosteje. Par korakov pred menoj je padla na tla granata. Zabliskalo se je in zabobnelo — še par korakov in zvalil sem se ranjen na zemljo. Čutil sem, kako mi vidne ginevajo oči, in stopila je pred mojo dušo v vsej svoji grozi misel, da bode treba zdaj zdaj zapustiti ta svet.

Nekaj groznega je leglo na moje dušo, nekaj silovito težkega jo tlačilo k tlom. Poskušal sem vstati, a vsakokrat me je neka nevidezna sila zopet podrla na tla. Gledal sem okrog sebe, a videl nisem drugega, kot ognjene kolobarje, ki so se vrtili s čudovito hitrostjo pred mojimi očmi.

Kaj pa je to? Odkod ta prizor? Ta slika? Nizka sobica z lesenimi stenami. Na revni postelji leži moja mati z nagubanimi

razom in se prijazno ozira name. Glej — v kotu se je nekaj zgenilo — glej ro — je, hoče mi umoriti mojo mater. Kaj ji češ? Beži, beži! Hipoma je izginila ta ka izpred oči in samo ognjeni kolobarji se spet sukali pred očmi, toda vedno lj počasi in počasi, dokler niso popolnoma ginili. Zasnilo se je pred menoj in zagledal lep zelen travnik. Kakor daleč so segle i, vse lepo zeleno, vse sveže in kakor na vo probujeno.

Čuj! Iz nedogledne daljave mi odmejo na uho glasovi peskočne vojaške kolenice. Vedno bližje se čujejo glasovi. Že tihajajo v vrstah vojaki, veselo prepevajo v zraku se ponosno vije vojaško bandero lej — mimo mene korakajo pa me ne vijo. Kličem jih pa zaman. Hitim za njimi, izginejo mi izpred oči in zopet vidim samo len travnik pred seboj. Prizor za prizor mi vrsti pred očmi — slika izginja za kko. Slednjič je legla na moje oči nepoprna tema in vedno jasneje sem videl pred boj belo smrt. Tresel sem se kot trepetka in prosil Boga milosti in usmiljenja. —

Ko sem se prebudil iz teh strašnih bloenj in sanj, je bila noč. V glavi sem čutil oče bolečine, najbolj pa so me skelele ši. Prijel sem se glavo in začutil, da imam ovezane oči. „Menda sem v bolnišnici“, lislil sem si in zopet napol omedlel, napol spal. Ko se predramim, se mi je zdelo

čudno, da je še vedno tema, a takoj sem si spet domislil, da imam obvezane oči in zakaj.

Kmalu sem začul blizu sebe polglasno govorjenje. Nekdo se je rahko doteknil moje roke.

„Ta tukaj je tudi velik revež“, je dejal nekdo.

„Res je, do smrti ne bo več videl“, odgovoril mu je drugi.

V tem trenutku sem spoznal grozni položaj. Vzkliknil sem obupno in glasno zajekal. Bil sem popolnoma slep. Misel — da sem za vedno pohabljen, mi je pretrešla z vso silo ude. V trenutku se niti oddaleč nisem mogel misliti, kako strašna nesreča me je zadela. Še le pozneje, ko nisem nikdar več videl zlato-rumenega solnca, nikdar več lepo pisanega cvetja, šele pozneje sem spoznal, kako silno nesrečen človek je — slepec.

Ko sem bil še v bolnišnici, sem zvedel, da je bila naša vojska popolnoma poražena, da je v divjem begu zapustila bojišče, da so Prusi pridrli do avstrijske meje in da so Avstrijci sklenili mir.

Ko sem zapustil bolnišnico, so me peljali v vojaški urad, kjer so mi pripeli na prsa srebrno svetinjo, — toda kaj mi pomaga ta, saj oči mi ne nadomesti, in tudi sam je nisem še niti enkrat videl.“

Globoka žalost je legla po teh besedah

na Jurijev obraz. Tudi nas je njegovo pripovedovanje tako ganilo, da so nam solze stopile v oči.

Med tem se je stemnilo, Jurij je mislil iti po vasi prosit prenočišča, pa ga nismo pustili iz hiše. Moral je ostati pri nas, kar je pa tudi rad storil. Še pozno v noč nam je pripovedoval razne dogodke in novice.

Drugo jutro je na vse zgodaj odšel proti sosedni vasi, dasi smo mu na vse kriplje branili in ga zadrževali, ker je bilo silno mrzlo.

Nekolike dni po praznikih so mi pisali od doma, da so našli Jurija v gozdu kake pol ure od nas zmrzlega.

Bil je silno žalosten prizor v gozdu! Jurij, ves zameten s snegom, je objemal za vrat svojega zvestega psa, ki je tudi zmrznil. Kake štiristo korakov proč je ležala v snegu — Stanka. Bržkone je Jurij obnemogel, in poslal Stanko v sosednjo vas prosit pomoči, a hud vihar in sneg sta jo podrla in kmalu je tudi ona bila žrtev hudega mraza. Pokopali so oba en dan, Jurija in Stanko, psa pa so zagr bli na mestu, kjer je storil Jurij take žalostno smrt. Lajno so predali in plačali ž njo — rakev. Po-božna roka je postavila Juriju na grob priprost lesen križec.

Razgled po domovini.

Slavnost v Mariboru. Marijska slavnost je nad vse pričakovanje spela. Udeležba je bila z ozirom na veliko javno tudi iz izvenštajerskih pokrajin jako mnogobrojna. Iz Ljubljane se je s posebnim lakom pripeljalo 320 kranjskih Slovencev, Koroškega nad 100, tudi Primorska je bila zastopana. Štajercev je privrelo toliko, da je bilo v pondeljek zjutraj nad 2000 deležencev navzočih. Bodisi cerkveni delavnosti bodisi podučno zborovanje — oboje je izpadlo v največje zadovoljnost vseh udeležencev. Prekrasna frančiškanska cerkev Matere Milosti je napravila na vse mogočen vtis, ki sta ga izborna govora P. Kasijana in dr. Antona Medveda še povzdignila. Velikansko Marijino svetišče je bilo popolnoma napolнено. Pri zborovanju v „Narodnem Domu“ je bila prostorna dvorana skoro premajhna; zbranih je bilo tu na stotine naših najboljših mož in mladeničev, ki so občudovanja vredno vztrajnostjo skozi ur sledili mnogobrojnim poročilom ter živahno se udeleževali razgovora; bil je to pravi ljudski zbor, kjer so se temeljito razpravljala vprašanja, ki so pre-

važnega pomena za organizacijo slovenskega naroda na krščanski podlagi. Zbor je vodil dr. Krek, na dnevnem redu pa je bilo 17 raznih predmetov, vseskozi zanimivih za voditelje naših izobraževalnih društev. Toliko zrelih misli, toliko pametnih predlogov, toliko praktičnih sklepov že dolgo nismo čuli na kakem zborovanju, kakor to pot v Mariboru. Danes je prepozno, da bi mogli v „Domoljubu“ obširneje poročati o tem znamenitem zborovanju. Prihodnjič izpregovorimo kaj več, na vsak način pa bomo polagoma prinesli vsa važnejša poročila. Pa ne samo za poduk, tudi za zabavo je bilo preskrbljeno. Na predvečer se je na vrtu „Narodnega doma“ zbralo toliko občinstva, da ni bilo najmanjšega prostorčka več. Razvila se je najživahnejša zabava. Igrala je godba, brenkale tamburice, razni pevski zbori pa so kar očarali poslušalce. Prav je rekel dr. Krek na zborovanju: „Štajerci pa znate peti!“ Vmes pa 26 nastopov raznih govornikov, zlasti vrli mladeniči se z živo besedo navduševali drug drugega za delo krščanske v obrambo slovenske domovine. Navzočnih je bilo tudi več državnih in de-

želnih poslancev s Štajerskega, Koroškega in Kranjskega, ki so s svojo udeležbo pokazali, da vedo, kje je njihovo mesto, kedar ljudstvo zboruje. Pa tudi tisti, ki se niso mogli udeležiti, so bili v duhu med zborovalci, dospelo je veliko število brzojavk, med njimi od presvetlega ljubljanskega knezoškofa, ki je bila z velikanskim navdušenjem sprejeta. Pod mogočnim vtisom tega zborovanja se je koncem zborovanja soglasno sklenilo, da se prihodnje redno vsako leto prirejajo taki ljudski zbori; za prihodnje leto se je na željo poslanca Grafenaurja določila Koroška za zborovanje. Prihodnje leto se zberemo v Žihpolju pri Celovcu. Prepričani smo, da takrat noben, ki je bil letos v Mariboru ne ostane doma, ampak da pripelje seboj še novih prijateljev. Ljudsko zborovanje „S'ov. kršč. soc. zveze“ bode velikanskega pomena za medsebojno spoznavanje.

Cesar Franc Jožef I. je letos dné 18. avgusta praznoval svoj 75. rojstni dan. Vkljub visoki starosti je še vedno krepak, kakor kaže naša slika (str. 264) ob vojaških vajah, katerih se je še sedaj osebno udeležil. Sedeminpetdeset let bo kmalu pre-

teklo, odkar vlada državi, ki jo je vkljub najtežavnim razmeram, v borbi proti zunanjim in notranjim sovražnikom, ohranil na višini velevlasti. Vsi avstrijski narodi so praznovali ta dan z odkrito vdanostjo in ljubeznijo do vladarja. Samo na Ogrskem, kjer se zopet zbuja tiste sile, ki so hotele ob začetku vlade Franca Jožefa I. naše cesarstvo razrušiti, ravno zdaj zopet rujejo, da bi se cesarstvo še bolj razkosalo. Upajmo, da se vladarju posreči državo privedi iz težkih notranjih bojov do zaželene moči in edinosti. To je voščilo avstrijskih narodov svojemu vladarju ob njegovi petinsemdesetletnici.

Povodom tristoletnice Marijinih družb na Kranjskem je izšla krasna knjižica „Slava Mariji“ (40 vin., po pošti 53 vin.), ki se dobi v prodajalnici „Katol. tiskovnega društva“ in „Katol. bukvarni“ v Ljubljani, in ki jo tem potom prav tople priporočamo.

Spremembe v ljubljanski škofiji. Ravnatelj „Alojzijevišča“ je bil imenovan preč. gosp. stol. kan. dr. Andrej Karlin. Dosedanji ravnatelj veleč. gospod profesor dr. Josip Gruden se je zaradi bolčnosti tej častni službi odpovedal.

Podeljene so bile župnije: Šempeter pri Novem mestu začasno upokojenemu župniku č. g. Gregorju Jakeljnu; Šmartin pri Kranju tamošnjemu župnemu upravitelju č. g. Alojziju Šarcu.

Kanonično vmeščeni so bili čč. gg.: Gregor Jakelj na župnijo Šempeter pri Novem mestu dne 1. julija 1905; Ivan Dolinar na župnijo Kresnice dne 1. julija 1905; Alojzij Šarec na župnijo Šmartin pri Kranju dne 13. jul. 1905; Valentin Oblak na župnijo Ribno dne 1. avgusta 1905.

Kuratom v deželni bolnici v Ljubljani je bil imenovan č. g. Gregor Flis, njegovim namestnikom pa čast. g. Ivan Šporn, oba misijonarja iz kongregacije sv. Vincencija P.

Premeščeni so bili čč. gg.: Andrej Pavlin iz Sodražice kot ekspozit na Goro pri Sodražici; Anton Merkun iz Lašče kot ekspozit na Razdrto; Josip Švigelj iz Harij kot ekspozit in beneficijant na Vrhpolje pri Moravčah; Martin Škerjanec iz Moravč kot ekspozit v Harije; Francišek Sparovec iz Spodnje Idrije v Moravče; Peter Mohar, župni upravitelj na Sveti Planini, kot ekspozit v Konjšico; Feliks Knižek iz Sistriga kot župni upravitelj v Babno Polje; Adolf Knol iz Babnega Polja kot župni upravitelj na Sveto Planino; Andrej Magajna iz Knežaka v Sostro; Ivan Lomšek iz Št. Vida pri Zatičini v Selca; Karol Gnidovec iz Ribnice v Šent Vid pri Zatičini; Ivan Plahutnik iz Cerknice v Ribnico; Mihael Kmet iz Loškega Potoka

v Šent Jurij pri Kranju; Karol Dornik iz Doba kot beneficijant v Voglje; dr. Francišek Grivec kot kapelan v Dob; Jakob Razboršek iz Kamnika kot ekspozit k Svetemu Joštu nad Kranjem; Ivan Jovan z Bohinjske Bistrice v Kamnik; Leopold Černe iz Zužemberka v Planino; Andrej Zgaga iz Šent Janža v Žužemberk; Ignacij Žust od Sv. Duba v Stopiče; Peter Janč iz Škofje Loke kot katehet na uršulinsko dekliško šolo v Ljubljani; Pavel Zajec iz Planine kot katehet na uršulinsko dekliško šolo v Škofji Loki; Ivan Zupančič valedudinarij, kot kapelan v Dolenjo vas; Ivan Lovšin iz Hinj v Šent Janž.

Veleč. g. dr. Francišek Ušeničnik, spiritual v bogoslovnem semenišču v Ljubljani, je imenovan za rektorja kn. šk. zavodov v St. Vidu. Č. g. Alojzij Stroj, katehet v uršulinskem samostanu v Ljubljani, pride za spirituala v bogoslovno semenišče. Č. g. dr. Janez Gnidovec je imenovan za ravnatelja in profesorja na gimnaziji v kn. škof. zavodih v St. Vidu, za profesorje pa čč. gg. Anton Jarc, Luka Arh in Anton Koritnik. Za generalnega prefekta na kn. šk. zavodih je imenovan čast. gospod dr. Janez Zorè, za prefekta in kateheta čast. gosp. Josip Demšar, za prefekta in učitelja risanja čast. g. Gašper Porenta. Premeščen je č. g. Karol Cerin, kaplan v Kostanjevici, za kaplana v Skofjo Loko; č. g. Bertold Bartel, kaplan v Stari Cerkvi pri Kočevju, v Kostanjevico in častiti gosp. Anton Jerič za kaplana pri Svetem Duhu.

Na novo so bili nameščeni čč. gg. semeniški duhovniki oziroma novomašniki: Ivan Borštnar kot kapelan v Hinjah; Matej Kozelj v Laščah; Alojzij Kralj v Sodražici; Alojzij Kurent kot II. kapelan v Semiču; Josip Prešern v Cerknici; Ivan Štrubelj v Spodnji Idriji; Vladimir Prijatelj v Šent Jerneju; Andrej Orehek v Knežaku; Andrej Stenovec v Loškem Potoku.

Romanje v Loreto.

Tretji red sv. Frančiška v Ljubljani je priredil letos Slovencem veliko romanje v Loreto. Udeležencev je bilo 425. Pridružilo bi se bilo rade še kakih 300 oseb, toda radi pomanjkanja prostora na parniku jih ni bilo mogoče sprejeti. — Iz Ljubljane smo se odpeljali 12. avgusta ob 11. uri zvečer. Na Reko smo dospeli ob 3. uri zjutraj. S kolodvora smo odkorakali takoj na Trsat, kjer nas je slovesno sprejel preč. g. P. gvardijan Romuald. Na Trsatu je daroval v kapeli, kjer je pred 600 leti stala Marijina hišica, preč. g. P. Salezij presveto daritev Vsemogočnemu za srečno vožnjo po morju. Po dokončani službi božji smo kmalu odšli nazaj na Reko, kjer smo se ukrcali

na parnik „Villám“. V Ankono smo odpeljali ob 9. uri.

Zjutraj 13. avgusta, že ob 4. uri so začeli zbirati romarji pred mogočno baziliko, ki hrani za vsakega Marijinega častivca največjo dragocenost — sv. hišico — hišico, v kateri je pred tisočdevetsto leti uboga, ponižna petnajstletna hčerka sv. Joabima in Ane izgovorila za vse človeštvo prepovedljive besede: „Glej dekla Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ V resnici svet in posvečen je ta kraj.

Ob 9. uri smo imeli v slovanski kapeli sv. Cirila in Metoda slovesno službo božjo.

Pred sv. mašo je prečastiti g. P. Salezij govoril o zgodovini sv. hišice ter nam z zgodovinskimi resnicami dokazal, da je loretska hišica res hišica Marijina. Po končani službi božji smo si romarji ogledali posameznosti prelepe bazilike, kakor: špasko, nemško in razne druge kapele, zakladnico, v kateri so shranjene velike vrednosti; nadalje palačo, v kateri so sobe Marijinega papeža Pija IX, dragocene slike itd. Ob treh popoldan so bile pete litanije pred sv. hišico pri oltarju Marijinega oznanenja, nato blagoslov z Najsvetejšim. Za slovo je imel preč. g. P. Atanzij iz Novega mesta galski govornik, ki je vsakemu privabil solze v oči. Po govoru smo šli paroma skozi Marijino hišico prepevaje lavretanske litanije in potem na kolodvor, od koder smo se odpeljali nazaj v Ankono. Na parniku smo čakali jedno uro na odhod. Med tem časom so zapeli naši izvrstni pevci več narodnih in nabožnih pesmic, ki so izredno ugajale Ankončanom kar nam je pričalo burno ploskanje in navdušeni „eviva“ kliči. In Ankone smo odrinili ravno ob pol 9. uri zvečer in dospeli na Reko ob pol 7. uri zjutraj na Velikega Šmarna dan. Na povratku je bilo morje prav mirno in vsi romarji so bili popolnoma zdravi. V Reki nas je čakal preč. g. Ludovik Notar, župni upravitelj cerkve sv. Vida in nas je sprejel v ravnokar imenovano cerkev. Tu smo imeli skupno remarsko mašo s petjem. Po maši se je pela zahvalna pesem za srečno povrnitev. Dopoldne smo si ogledali Reko. Ob jedni uri pa smo se odpeljali proti beli Ljubljani, kamor smo se pripeljali ob 5. popoldan.

Reči smemo, romanje se je izvršilo v veliko zadovoljnost vseh udeležencev. Vsem romarjem se je brala na obrazih nekak posebna radost in brezdvoybe ostane vsem to romanje v blagem spominu. Prepričani smo, da je Marija naše prešnje ne samo poslušala, temuč tudi uslišala — vsaj tiste, ki so nam v dušni blagor. Tisočera hvala jej bodi za to!

Konečno se vsi božjepotniki presrečno zahvaljujemo prečastitemu gospodu P. Sale

ziju Vodušek, predstojniku III. reda in voditelju vsega romanja, za njegovo veliko pozitivno vrednost, za njegov trud in premnoge skrbi, ki jih je imel z nami na vsej poti. Pač ni malenkost spraviti nad štiristo oseb pri tako majhnih stroških v toliko daljavo in na tako sloveče bežjo pot! Velika zahvala gre tudi našim pevcem za krasno petje, s katerim so nas razveseljevali na poti in v cerkvah, kjer smo imeli službo božjo, hvala tudi vsem, ki so kaj pripomogli k tej bežji poti.

Gorenjske novice.

* **Iz Dola pri Ljubljani.** Zapuстил nas je došednji postajevođa g. Anton Tavla; še dolgo nam bo ostal v najboljšem spominu zaradi modrega postopanja v te žavni službi. — Reklamacije so po dolgih mesecih vendar rešene. Gospod nadžupan se je zopet enkrat pošteno osmodil. Ko so volivci prišli gledat razpoloženi volivni imenik in našli prečrtana v 3. razredu g. župnika in krajnega šolskega predsednika kot zastopnika cerkve in šole, se je oblastno razkoračil gosp. nadžupan: „Te sem pa jaz prečrtal.“ V reklamacijski komisiji, kjer je imel besedo le gospod nadžupan, so kajpada zavrgli reklamacije g. župnika in predsednika, češ nimata kot zastopnika volivne pravice, ker se fara in šolska občina razteza v 3 občine. G. nadžupan, kje je Vaša pamet? Ali sta Dolska cerkev in šola zidana v treh farah in če bi cerkev in fara bile manjše, pa bi imele pravico? Take bi se še Pavliha ne mogel iznebiti. Pa šalo na stran. Seveda je c. kr. glavarstvo drugače odločilo. — Gospod župan, kdaj bomo volili? Govori se, da bodo volitve v Beričevem v gostilni pri Johanu, kar ne moremo verjeti, ker potem bi pijača delala volitve. Vprašanje je, če bi slavno c. kr. glavarstvo to devolilo. Sicer pa bodo možje že znali povedati svojo; radovedni smo, koliko kalinov bodo na žganje ujeli, te jim privoščimo. — Najbolj peče naše liberalce — tako jih že smemo imenovati, čeprav v svoji sramežljivosti nočejo biti — izobraževalno društvo. Raje bi ga danes razbili kot jutri. Pa zastoj njih podlo, grdo delo. Društvo stoji še trdno in pojde svojo pot preko njih. Liberalci so povsod enaki: sovražniki ljudstva in njegove izobrazbe. Oni hočejo imeti okoli sebe nevedne in surove ljudi, le taki jim gredo na lim. In očetje so nekateri, pa odvrtačujejo mlade ljudi od društva in naravnost zapeljujejo v pijančevanje. Sram jih bilo. Pa kaj, za svoj žep delajo. Zato jih strašno skrbi, kaj bo z društvenim denarjem. Kajne, ko bi zlezl

liberalnim gostilničarjem v žep, bi ga ne bilo škoda. Nič strahu! Mi zaupamo odboru, ki bo denar vestno porabil v splošni blagor za izobrazbo; na občnem zboru bo pa nam društvenikom podal natančen račun, drugim pa take nič mar. Le naprej ženite svojo nečedno politiko, vas bodo vsaj kmalu sili tudi tisti, ki vas poznajo le bolj od dobre strani, pa ne vedo, da ste v jarmu tistih, ki vpijejo: Proč od Rima!

Eden, kateremu se gnusi početje liberalcev.

* **Iz Domžal.** Dne 20. avgusta je priredilo tuk. katol. izobraževalno in pederno društvo veselico na prostoru tesarkega mojstra g. Fr. Ravnikarja. Veselica je uspela popolnoma v vsakem oziru. Obširna lesena lopa je bila takó napolnjena občinstva, da je moralo nad 60 ljudij oditi, ker niso dobili prostora. Sodelovala je slavna domžalska godba, za kar ji bodi na tem mestu izrečena topla zahvala. Potem se je oglašil društveni pevski zbor, okoli 40 oseb po številu. Vse se je čudilo, kako je mogoče v tako kratkem času tak zbor takó izvežbati. To je le mogoče takemu izbornemu pevovodji, kakor naš od vseh ljubljani in spoštovani č. g. Fr. Bernik, ki je duša vsega našega društvenega življenja. On je vodil petje, ga spremljeval na glasovirju in vodil igro „Divji lovec“. Te igre ljudje ne bodo kmalu pozabili. Človek bi mislil, da si je društvo „Tončka“ izposodilo iz Ljubljane, pa je ta Tonček prav naš domači J. Cerar, ki je šele drugič bil na odru. Izvrstno so rešili svoje vloge Majda, Janez, Gašper in drugi. Hvala vsem tujim gostom iz Meravč, Vrhnike, Viča, Kamnika iz Mengša, ki so v obilnem številu prihiteli k veselici.

* **Iz Kranja.** Na praznik Marijinega vnebovzvetja popoldan obhajala je kranjska Mar. družba lepo slovesnost. Dolgo se je želelo omisliti kranjski družbi zastavo, po zgledu drugih Marijinih družb. Pričelo se je z nabiranjem denarja in v kratkem času se zložila dekleta svoto K 800 sama — razun gospe Mar. Marenčič in g. P. Majdiča st. Zastava je prav lepo delo in kaže na eni strani v krasnih barvah podobo Rožnivenške Matere, na drugi sv. Kancjanile. Blagoslovili so jo g. generalni vikar J. Flis. Višnjev trak pa je pripela kumica g. Marenčičeva. Nato so g. gen. vikar govorili v cerkvi in priporočali dekletom, naj se pod zastavo pogumno vjakujejo zoper vidne in nevidne sovražnike svoje in v tem boju stanovitne ostanejo. Lepi govor je segel vsem do srca. Naj bode vsem, ki so kaj pripomogli, da se je zastava nabavila, Bog plačnik! Srčna hvala pa zlasti tudi č. g. gen. vikarju, da so tako drage volje prihiteli zastavo blagosloviti in s svojim vnetim in spodbudnim govorom celo slovesnost tako

povzdignili! Te kratke vrstice naj povedo vsakemu, ki je morda mislil, da naša družba spi, ker je malo čitati o njej, da deluje kolikor je sploh mogoče. Držimo se načela: tiho delati in ne hvaliti se preveč pred javnostjo. Dekleta se pridno udeležujejo shodov in procesij. Oba dneva določena za vedno češčenje so pridno molila z glasno molitvijo sv. R. T. Družbeno petje se goji in priredilo se je že več predstav v splošno zadovoljnost, kar so značili zlasti natlačeni prostori. — Skratka, poživlja in kreпча se pridno krščanski duh med žensko mladino. Gotovo bi pa še mnogo lahko bolje bilo, da je malo več dobre volje in duha.

* **Zahvala.** Dne 6. avgusta mi je pogorel od strele zadet pod in hlev. Zavarovan sem bil pri „Vzajemni zavarovalnici“, katera mi je takoj tretji dan vse do vinarja natanko izplačala. Zato si štejem v dolžnost, da se tem potem zavarovalnici najsrčneje zahvalim in jo svojim soobčanom prav tople priporočam. Anton Jenko, šestnik pri sv. Duhu.

* **Pri sv. Joštu nad Kranjem** je eden največjih shodov tretjo nedeljo v septembru t. j. 17 t. m. ko se obhaja god Žalostne Matere Božje. Ta praznik lahko dobi vsak romar odpustke, tolikokrat, kolikor obišče cerkev sv. Jošta, v kateri je ustanovljena bratovščina Ž. M. B. Da bi se vsi romarji mogli udeležiti teh odpustkov, kakor se vdeležujejo v porcijkuli, je preskrbljenih za ta dan tudi več spovednikov.

* **Izpod Grintovca** dne 1. sept. 1905. Ker v „Slovencu“ na deželi beremo od tolikih tatvin, ki se vršijo v Ljubljani, v Trstu in po drugih mestih, naj mi bo dopuščeno Vam izvesten izgled poštenosti popisati: Izpod Grintovca je letos delalo mnogo delavcev na železnici na Tirolskem na primer v Vergeljnu in v Hopfgartnu. Ne morejo zadostno pohvaliti Tirolce, kar se tiče obiskanja cerkve, treznosti in lepega krščanskega vedenja. Žganja nič ne pijejo, so prijazni do ptujcev, vsacega pozdravijo, ni nobenega pretepa, nobenega ponočevanja, nobenega razgrajanja po noči. Neki železniški delavec iz Olševka je to-le povedal: Ko sem bil namenjen iti domov, sem poprej v neki gostilni v Hopfgartnu nekoliko jedel, potem plačal jed in ceho, ter šel na svoje stanovanje, kjer sem še nekaj svoje prtljage pustil. V tej gostilni je bilo veliko gostov, da se je kar trlo. Naenkrat se spomnim, da sem v gostilni na stran djal en petak. Pol ure je že minulo od istega časa, ko se povrnem nazaj v gostilno, iskat petak; mislil sem, saj ga tako ne dobim. Pridem v gostilno, kjer je bilo še vedno veliko gostov in prašam natakario, ali je kaj našla? Posmehovaje se je rekla:

Glejte, tam na klopi leži petak. Ali ni to izgled narvečje poštenosti na Tirolskem? Kako pa v Ljubljani?

* **Slavnostni dan** je bil za Vrhpoljce dne 10. avgusta. Dospel je tja novi kurat, č. g. Josip Švigelj. Željno se ga pričakovali Vrhpoljci, kajti nad tri mesece so bili brez duhovnega pastirja. Zato pa je bil dan, ko so sprejeli svojega gospoda, zanje kakor praznik. Streli so odmevali na bližnjih

slov z Najsvetejšim. — Srečni so zopet Vrhpoljci, ker imaja dušnega pastirja v svoji sredi. Da bi le dolgo srečno deloval med njimi, da se ga bodo vdana srca zvestih podložnikov oklepala z isto ljubeznijo kakor svojih prejšnjih duhovnih vodnikov.

* **Iz Senčurja pri Kranju.** Malokedaj prinese vrli „Domoljub“ novic iz Senčurja, zato sedaj nekaj vrstic. — Dne 30. julija so se od nas poslovili g. Valentin

življenje. Vso skrb so posvetili mladeniški Marijini družbi, ravno tako izobraževalnemu društvu; koliko so se trudili za hranilnico in posojilnico, sami predobro vede. Oskrbeli so nam zares krasno zastavo, vpeljali češčenje sv. Rešnjega Telesa za fante in može. Zasnivali so nam precej bogate knjižnico, in so tudi sami nekaj prav lepih knjig v darovali. Bog naj jim bo za vse to plačnik, in za ves trud, ki so ga z nami imeli. — Za

Cesar Franc Jožef I., k petinsedemdesetletnici njegovega rojstva.

gričih, veselo zvonjenje ga je poslavlilo ob prihodu v prijazno vrhpoljsko vas. Pri šoli ga je čakala šolska mladina. V imenu te ga je pozdravila najprej gđc. učiteljica, potem pa še mala učenka, ki je govorila tako lepo in vdane, da so se ji vsi čudili. Nato se je v žil sprevod k cerkvi. Tam ga je v imenu odraslih v lepem nagevoru pozdravila sedemnajstletna deklica in mu izročila ključe cerkvenih vrat. Potem se je vršil v cerkvi blago

Oblak ter odšli 1. avgusta na svoje novo službo kot župnik v Ribno pri Bledu. Kako so bili gospod priljubljeni med ljudmi, posebno pa pri fantih in možeh v izobraževalnem društvu, se lahko razvidi iz tega, ker so jim priredili jako lepo podoknico za slovo, in jim darovali tudi v spomin krasen kip dobrega pastirja. Res vnet gospod so bili za vse dobro, malo časa se bili med nami, a se veliko storili za versko in družbeno

kaplana so prišli k nam g. Mihael Kmet, dober in prijazen gospod. Že takoj prvo nedelje so se ljudjem prikupili radi točnosti v službi božji. Želimo le, da bi nas ne zapustili tako kmalu, kakor so nas g. Valentin. Torej Bog živi oba gospoda! — V Voglje so prišli za beneficijata g. Karol Dornik. Vogljanci so jim priredili prav lep v sprejem. — Pri nas v Senčurju v poletnem času strašno vede primanjkuje. Kako hudo je to, in kako po-

treben bi bil pri nas vodovod, vedo le tisti, ki morajo ob največjem delu in najhujši vročini pol ure daleč in še več vodo voziti. Kakšna nesreča lahko za tako veliko vas kakor je Šenčur, ako bi nastal ogenj ob času, ko tako vode primanjkuje, si lahko vsakdo misli. Torej malo več skrbi za vodo ali za vodovod.

* **Smrt v gozdu.** Dne 31. avgusta je šel Franc Gašperin, po domače Skantar, izpod Studora v Srednji vasi v gozd pripravljat drv. Ko sta s 13letnim sinom posekala močno drevo, je smreka padla in izprežila na strmem klancu veliko skalo, ki je zadela Skantarja v hrbet. Mož je padel in se ni mogel skoraj več ganiti. Prestrašenega sina je poslal v vas ljudi iskat, ki naj bi ga domov prenesli. Ko so ljudje prišli, so našli že mrtvega.

* **G. župnik Aljaž** na Dovjem, ki je moral prestati dolgo in hudo bolezen, se je 21. avgusta povrnil zdrav iz ljubljanske bolnišnice v svojo župnijo. Ob tej veseli priliki so župljani postavili slavoloke in razobesili zastave.

* **Novo cerkev sv. Martina na Bledu** so premilostni g. knezoškof posvetili dne 27. avgusta.

* **Novi kolodvor** na Jesenicah so stvorili na cesarjev rojstni dan 18. avgusta. Nov kolodvor je velika stavba, zlasti peren je veličasten.

* „**Jeseniška Straža**“ je zašla popolnoma na brezverske pot. Sedaj že preti, da bodo Jeseničani prestopili k pravoslavju in prav lažnjivo piše o Ricmanjih.

* **Raznoterosti iz Olševka.** Olševk je lepa vas obširne šenčurske župnije in šteje okoli 300 prebivalcev, ima samostojno duhovsko službo (beneficium curatum) in stoji na vznožju Karavank, odkoder se dojde peš v Kokro, zadnjo župnijo na Kranjskem proti severu v en in pol ure, do bližnje koroške župnije Jezersko (Seeland) pa v štirih urah. Vas stoji na malem gričku in se sliši, kakor ljudje trdijo, zvonjenje od 60 cerkvâ. V spodnjem koncu Olševka zagledaš 6 cerkvâ šenčurske župnije. Vas je obdana okoli in okoli od sadnih dreves, in je zares rajski kraj za sadjerejo. Kamorkoli vtakneš majhno drevesce, se oživi, raste in rodi. Pokojni presvitli knezoškof Anton Alojzij Wolf so rekli, da je Olševk najlepši kraj kranjske dežele. Letos je sadno drevje lepo cvetelo spomladi, a pozneje je skoraj vse odpadlo, vzrok mrzlo pomladansko vreme, pa tudi znabiti dvakratna vplanska toča. — Kadar je pa letna ugodna za sadje, vidiš tukaj jako žlahtno lepo sadje, vidiš, kako pridno napravljajo mošt, kako sadje sušé v sušilnicah. Tudi vinska trta se najde tu skoro pri vsaki hiši in dobro vzgaja. Podpisani ima okolu župnišča vinsko trto,

katero je pred 14 leti zasadil, raste, da je veselje in grozdje je tako okusno kakor na Dolenjskem. Grozdje z Dolenjskega za pokušnjo se ni veliko razločilo od mojega grozdja. Vzrok, da tako ugaja ta kraj, ker je trta obvarovana pred vsemi vetrovi, že 24. avgusta t. l. so bile jagode nekoliko mehke. Ko bi mojo trto zamogel predstaviti, rad bi dal marsikateri 100 gld. Opazujem mladiko, ki je zrasla od pomladi čez pet metrov. Letos mislim iz grozdja vino napraviti, bilo bi ga več kakor eno vedro. Bomo videli, kakšno bo Olševsko vino, če se pa ponesreči, bo pa kis. Tukaj je več dobrih studencev in vode v obilo, kar po drugih vaseh šenčurske župnije pogrešajo. Umril je tu mož stare korenine, vžitkar Martin Sajojvic, po domače Zgornji Andre, star čez 80 let. On je bil jako spreten za hitro pomoč, ako se je goveja živina na detelji naphnila, in je letel vsakemu, tudi sovražniku pomagat, tako, da je, če se je mudilo, kar bos tekel. Bral je rad „Slovenca“, „Domoljuba“ in „Weltblatt“, pa je vse do zadnje črke prebral. Naj v miru počiva!

Župnik Andrej Volc.

Novice iz Polhovega Gradca.

* **Na božjo pot in shod v Maribor** nas je šlo dvanajst. Pač lepe število!

* **Ograjo na koru**, ki bo pravi kras naše cerkve, izdeluje domači podobar g. Fr. Vodnik. Delo samo hvali mojstra. Zato ga brez škode graja neki bivši „pelir“. Komu so že tam nekje pri Zalostni gori podrli ponoči oder, da so se ga odkrižali? Ej, tistemu, ki je na Pristavi tako izvrstno zgradil svinjake, da so se kar sami podrli.

* **Župansko pisarno** je naš novi župan gospod Valentin Rihar odprl tik župne cerkve, s čimur nam je vsestransko ustregel.

* **Novi župan** je splošno priljubljen pri vseh zavednih in neodvisnih občanah. Seveda „bistra glava Jože Ana Leben ga ne more“. Tudi Flajškarjevi dolžniki ali sužnji morajo kuhati zoper njega svojo neomejeno jezo.

* **Flajškar nam županil ni in ne bo!** Še v odbor ni nikdar prišel, celo sedaj ne, četudi so ga morali voliti ali vsaj skrivaj delati zanj vsi njegovi dolžniki, sicer so morali pričakovati takoj naslednji dan terjalnih listkov. Pametni možje niso bili pri volitvah s kurjo slepoto udarjeni. Kaj neki hočejo pričakovati od človeka, ki bi bil rad pred leti z ovadbami uničil naše strojarje?

* **Nikdar pa ni naznanil** Flajškar onih, ki v svojih zaprtih presterih, brez pravice, proti plačilu na drobno tečijo

žganje ter skrbe, da so možki tudi v sobotah in nedeljah popoldne od „jeruša“ sladko ginjeni in presunjeni.

* **Česa ne bo storil Flajškar?** V lekarnah hranijo strup v steklenicah, ki se zaprte z dvojnim pokrovom in imajo spredaj naslikano mrtvaško glavo. Flajškar ima pod svojo streho strupeni „Slovenski Narod“. Vendar pa ne bo po dnevu zaprl obojnih vrat pri svoji prodajalni in še zanaprej bo v svojem izložnem oknu kazal naprodaj nagrobne križe. Kakor kdo mere!

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

† **Birma.** Naš okraj je imel to veliko srečo, da je imel nekoliko dni svojega vladiko v svoji sredi in sicer od 12. do 17. avgusta. Presvetli g. knez in škof so podelili v Zagorju 764 otrokom zakrament sv. birme, v Št. Lambertu 86, na Polšniku 166, na Savi 81 in v Hotiču 15. Povsodi je bilo ljudstvo navdušeno, sprejemi pristrčni in okrašenje lepo. Zlasti se je odlikovala župnija Sava. Presvetli so bili zadovoljni z napredkom v verskem življenju.

† **Kum.** Veliki kumski shodi so bili letos 25., 26. in 27. avgusta. Ljudstva je bilo silno veliko.

† **Vače.** Izgubila se je 40 let stara žena srednje postave, ki je bila bosa in slabo oblečena. Kdor o tej umobolni kaj ve, naj pove poštnemu uradu.

† **Radeče.** Ponesrečil se je visokešolec Anton Pogačnik in si zlomil nogo. Hvala Bogu, da se mu stanje boljša.

† **Prežganje.** Vladala je tu grozna suša, po peščeni zemlji se je jelo že drevje sušiti in se ga je res že tudi mnogo usušilo. G župnik je 6. avgusta oznanil popoldne precesijo za dež, a ko so šli ljudje iz cerkve, jih je že močilo.

† **Janče.** Domači g. župnik je odšel v Kneipovo zdravilišče v Kamnik, odkoder se je hvala Bogu nekoliko zboljšal povrnil.

† **Smartno in Litija.** Umrila je soproga c. kr. stražmojstra g. Ana Pečlin ki je dolgo bolehalo. — Umril je v Smartnem posestnik M. Breznikar, ki je bil že osem let slep, a 4 leta že priklenjen v hudi boleznini na posteljo, katero bolezen je pa udano in junaško prenašal.

† **Zagorje.** Strašen umor se je izvršil v soboto zjutraj, 26. avg. Zavrtno je bil umorjen rudniški uradnik Benjamin Detela. Pogreb se je vršil v nedeljo popoldne ob veliki udeležbi rudniških uradnikov, rudarjev in drugega občinstva. Kot krivega umora so zaprli 25 let starega delavca Mar-

tina Raka, ki je bil že prej enkrat radi po-
boja kaznovan. Morilec je udaril umorjene-
ga Dettela od zadaj s cepinovo ostrino v
tilnik ter predrl vrat, nato ga je pa še s
plošnatim delom cepina po glavi udaril in
mu razbil črepinjo. Ker je orodje s števil-
kami zaznamovano in je cepin ležal blizu
ubitega, je številka izdala, da je cepin last
Raka. Tudi stopinje in celo žebli na črev-
ljih se vjemajo; na enem črevlju se je na-
šla krvava lisa in nekaj belih las. Rak je
umor izvršil iz maščevanja, ker mu rajni
ni hotel dati predplače, ampak je rekel, naj
ponjo pride njegova žena. Raka so odpeljali
orožniki v zapor v Litijo. Žena Rakova je
orožniku sama rekla o svojem možu: „Bo
že pravi!“

† **Sava.** Iz vlaka je skočil delavec
Rudolf Simončič 29. avg. in si smitnone-
varno razbil črepinjo. Na kolodvoru sav-
skem ga je del v sv. olje domači g. žup-
nik Koblar. Nato so ga z rešilnim vozom
pripeljali v deželno tolčnišnico. Malo je upa-
nja, da bi okreval. — Na postaji Sava pri
Litiji je 27. avgusta izstopila iz vlaka večja
družba. Nakrat je od nasprotne strani pri-
drvil tovorni vlak, katerega stroj je prijel
g. Viktorja pl. Wurzbacha in ga tresčil na
tla. Neki sprevodnik je hitro potegnil g.
Wurzbacha proč, sicer bi bil gotovo pov-
žen. Sedaj ima le nekaj poškodb.

† **Radeče.** Prestavljen je od nas g.
notar Alojzij Pegan v Idrijo.

† **Stanga.** Novo šolo bo treba de-
lati. Prišel je priziv od naučnega ministr-
stva, ki ga je bil lansko leto vložil občinski
odbor trebeljevski proti deželnemu šol-
skemu svetu v tem smislu, da naj občina
pelagoma nabira, da ne bodo preveč čutili
davkoplačevalci, dotlej pa naj ostane za-
silna šola, ki se glede uspehov lahko meri
z vsake redno šolo. Dandanes je nastalo
neko hrepenenje, da mora biti v vsaki gor-
ski vasi dragocena z vsemi podobami in ka-
čami opremljena šola, ker menda višjim go-
spodom križev manjka. Kmetje kolnejo, ker
ne vedo, kam bo to prišlo: davki za šolo so
vedno večji, uspehi v šoli pa naravnost uni-
čevalni. Kjer je bil poprej en sam učitelj,
ki je več naučil, je sedaj cela truma učiteljev
in učiteljic — ljudje se pa izseljujejo
v Ameriko. Čemu torej šolska poslopja?
Učiteljev tudi ni dobiti, ali pa pošljejo ka-
kega, da prodaje tisti gnili liberalizem.

Z ribniške zemlje.

† **Vse polno soldata** je bilo po
naši dolini sredi avgusta. Občudovali smo
veliko prismojenost nekaterih deklin, da se
pečajo z ljudmi, katerih prav nič ne po-
zna o in ostanejo kakih 48 ur v kraju. De-
kleta, drugo leto pa pamet!

† **Nedolžni smo pa tudi.** Ob
priliki vojaških vaj je hodil neki človek
golega obraza v kolesarski obleki no trgu
v Ribnici, in mi smo bili tako nedolžni, da
smo mislili, da je „feldpater“. No, preden
je odšel, smo pa zvedeli, da je en debel
fant doli iz Črnomlja, kateremu najbržeje še
niso muštace „vun prišle“.

† **Huda vihra** je divjala 23. avgusta
zvečer. Polomila je po gozdih in sadovnjakih
mного drevja, po polju koruzo. Na zvoniku
župne cerkve pri Sv. Gregoriju upognila je
debel železen drog za križ tako, da je skoro
popolno vodoraven in na pokopališču pre-
vrnila najtežji kamenit spomenik. Kaj bi šele
bilo, ako bi vihra ne trajala samo kakih
dobrih sedem minut.

† **Nesrečen konec.** Kdo Ribni-
čanov ni poznal starega častitega hrasta na
Bregu? Pet možakov bi se moralo sprijeti,
da bi ga objeli, tako je bil životen. Mislili
smo, da bo užival v miru stara leta, toda
24. avgusta počí strela vanj in jel je goreti.
Ribniški gasilci so ga prihiteli gasiti, toda
življenja mu niso mogli ohraniti in zdaj
pojde ta starih spomenik v — peč.

† **Poln košek** rožic smo dobili z
robarskega kota. Morda bomo to in ono
pomolili nekemu gospodu pod nos, pa mu
nemara ne bo dišala in menda nadzorniku
Turku tudi ne bo prav všeč.

† **Dobro so se držali** pri zadnjih
občinskih volitvah v Dragi, kjer so precej
pometli z Nemci in liberalci.

† **Skoro na vsaki šoli** dobe
novo učiteljsko moč. Za vodjo v Dobrepolje
je došel Stefan Primožič, do sedaj vodja na
gluhonemnici v Ljubljani. Mi smo večkrat
slišali hvaliti gospoda in smo imeli priliko
občudovati njegove lepe vspehe pri gluho-
nemih revežih. Kot začasni učitelj pride v
Dobrepolje Maks Bajec, doslej učitelj vodja
v St. Vidu nad Cirknico. Tudi na Robdobe
novega učitelja, v Sodražico menda kar dva,
v Loški potok se pripelje skoro vsak dan
kaka nova učiteljska moč.

† **Trobenta je pela.** Nekje je
pel na dan celodnevnega čiščenja sv. Reš-
njega Telesa gasilski rog in so imeli gasilci
ne daleč od cerkve svoje vaje. Nam se
to ni zdelo umestno.

Belokranjske novice.

† **Slovesni shod vseh Mari-
jinih mladeniških družb iz Belo-
krajne** pri Treh Farah bo 10. septembra.
Po shodu se bo na prostem in brezplačno
predstavljal Detelova najnovejša šaloigra:
„Dva stara prijatelja“.

† **Liberalnemu županu** Petru
Majerletu je 13. št. „Domoljuba“ sapo kar

zaprla, ko se mu je dalo ne baš pohvalno
spričevalo, da se ni celo triletno dobo nje-
govega županovanja ničesar storilo v občino
korist. Prišedši malo k sebi, je poslal g.
Peter po dolgem času neki zmazek v svojo
obrambo v odpadniški list „Narod“. A na-
mesto, da bi naštel dela, ki bi ovrgla našo
trditev, obsiplje nas s sledečim psovkom:
čmrkavo dopisunče, smrkovče, dopisunek
obraz, na katerem je hudič lešnike tolkal,
z maslom namazana glava, najzadnji nepri-
diprav, klerikalni dopisun“. Kak olikan člo-
vek bi se sramoval takih psovka, a ta vi-
sokoleteči župan pa še podpiše podnje svoje
vsečastivredno ime. Pa naj reče še kdo, da
to ni vrhunec liberalne omike!

† **Zupanski stolec** imenuje go-
spod Peter težaven. To je res; a le onda,
kjer opravlja požrtvovalno vse pisarenje
župan sam. Če pa izvršuje občinski sluga
kot tajnik vsa pisarniška dela, je župan-
vanje pač lahka stvar. Pobiranje plače za
razne komisije in pota od strank pač ne
more delati nikomur prevelikih težav. Zato
ponovimo še enkrat, da naj se voli le „o-
lečen, delaven in za splošen blagor vnet
mož“ županom pri prihodnjih občinskih vo-
litvah. Z g. Petrom pa v kot!

† **Kdo dela zgago** v starotrški
občini, se poprašuje začudeno g. Peter. Ali
ne tisti, ki je v vednih sodnijskih preizka-
vah? List odpadnikov od katoliške vere
„Narod“ natisne v tem oziru lahko cele
strani.

† **Konec dopisa** je pa najlepši.
Tam stoji: „Kdor ima pošteno srce in mir-
no zavest, da je res, kar je zapisal, naj se
podpiše s svojim imenom!“ Da, to je moška!
Toda mi vprašamo g. Petra, zakaj pa ni
tega povedal tudi onemu dopisniku, kate-
rega on prav dobro pozna, in ki je nagro-
madil cele kupe laži v „Narodu“ v 67. št.
o našem g. kaplanu, o Marijini družbi, da,
ki je s svojim dopisom oblatiti hotel celo
starotrško župnijo? Pod resnična poročila
se ni treba nikomur podpisovati, pač pa pod-
lažniva „Narodova“.

Iz raznih krajev Dolenjske.

† **Iz Boštanj.** Romarska cerkev
Matere božje na Topolovcu je čedno pre-
novljena. Od zunaj in od znotraj je pobe-
ljena. Poleg tega sta prenovljena prižnica in
stranski altar sv. Andreja. Delo je izvršil
domačin Anton Stelic. Bog daj, da bi prišlo
na praznik Marijinega rojstva, ko se bo
vršil običajni cerkveni shod, letos več re-
marjev, kakor jih je prišlo lansko leto! —
Župna cerkev je dobila dve novi okni ob
straneh velikega altarja. V oknu na evan-
gelski strani bo lepa podoba Jezusovega

Srca, a okno na nasprotni strani bo krasila podoba Marijinega Srca. Zares lep okrasek za našo župno cerkev! — Prvo nedeljo meseca avgusta je naše izobraževalno društvo priredilo javen shod. Na shodu je predaval g. L. Smolnikar. Žalibog, da se je vsled nevihte, ki je razsajala oni dan, moglo udeležiti predavanja le malo oseb. — Dne 25. avg. okoli 2. ure popoldne smo imeli hud nali s točo. Toča je bila debela kot orehi. K sreči je padala le nekaj minut. A predno se je spustila, je treskalo skoraj četrte ure da je bilo groza. V kratkem času je strela udarila ne manj kakor petnajstkrat. Upamo, da strela ni povzročila nobene škode. — Ogenj je vpepelil dne 22. avgusta vse gospodarsko poslopje Jožefa Jermančič, posestnika na Ilovcu. Škoda iznaša nad 3000 gl. Nesrečnež je bil zavarovan za 1000 gl. — Skupnega romanja na Brezje in Bled, ki ga je priredilo izobr. društvo v Leskovcu, se je udeležilo iz naše fare okoli 30 oseb. A na slavnost 300letnice Marijinih družb na Kranjskem, ki se je vršila v Ljubljani dne 20. avg., je pohitelo osem deklet naše Mar. družbe. Izobr. društvo pa je nato poslalo več članov na slavnost v Maribor.

† **Popravek.** Pri Št. Jurju pod Kumom teča ni napravila škode 20 000 kron, kakor je pisal nekdo, ki ne pozna zemljepisja. Škode je morda kakih 200 kron. — Pač je podrl tisti vihar tudi pri nas tri kozolce. Tudi ne leži Kum in Št. Jur in Dobovec v litjskem okraju, kar naj si pride dotičnik sam pogledat.

† **Vsa vas žaluje,** namreč Nova lipa pri Vinici, ker so v kratkem času umrle štiri žene v starosti okoli 40 let, skrbne gospodinje in dobre krščanske matere. Za pustile so svojim možem petindvajset nedoletnih otrok, najstarejši 18 let, najmlajši 8 dni. Skoro so preplašene vse matere, ki imajo več otrok. Bog daj umrlim večni mir, ostalim pogum in zaupanje v božjo previdnost!

† **Iz Zatičine** se nam poroča: Slovensna obljuba, ki jo je storil v nedeljo dne 27. avgusta č. o. Bernard Marenčič, cistercijan v Zatičini, je privabila mnogo gg. duhovnikov in prijateljev naših redovnikov v lepo ozaljšano cerkev. Navzoči so bili gg. svetniki Špental iz Tržiča, Mrvec iz Št. Ruperta in Podboj iz Toplic, nekaj gg. župnikov, več kaplanov in bogoslovcev. Slavnostni govor je govoril mil. g. prelat in kanonik J. Rozman, mestni župnik šentjakovski, ter daroval tudi slovesno veliko sv. mašo. Med sv. mašo je med ginljivim obredom, ki je marsikatero solzo izvabil navzočim, č. o. Bernard pred mil. g. opatom Gerardo m napravil slovesno obljubo, katero je podpisal in položil na

oltar. Ob 1/21. uri je bila končana cerkvena slovesnost. Č. o. Bernardu želimo blagoslova in zadovoljnosti v mirni samostanski celici, kakor mu jo je želel preč. gospod topliški duhovni svetnik Podboj, ki je slavil o. Bernarda v krasni napitnici, katero je sam v lepih rimah sestavil. — God sveta Bernarda so praznovali č. o. o. jako slovesno s pontifikalno sv. mašo, katero je daroval novomeški mil. gosp. prošt dr. Elbert. Takozvani „postni“ sejmi so bili letos nenavadno dobro obiskani. — Poročena sta bila v samostanski cerkvi gospod učitelj Ferdinand Juvanc iz Postojne z gđc. učiteljico Josipino Fortuna, hčerko ugledne rodbine Fortuna, ki ima v samostanskih prostorih svojo prodajalno.

Notranjske novice.

— **V Sturiji na Vipavskem** se bo blagoslovila v nedeljo 10. t. m. za stava „Katoliško izobraževalnega društva“. Popoldne ob 3. uri prihod in sprejem bratskih društev. Po blagoslovu veliki koncert na lepem in velikem vrtu g. Ivana Stibilj. Samo oficijelni del obsega 25 točk. Ker je s to slavnostjo združen tudi II. sestanek zveznih društev, bodo nastopili pevski zbori iz Sturija, Budanj, Vipave, Slapa in Kamenj, ter tamburaški zbori iz Cola, Kamenj in St. Vida. Bratska društva in somišljeniki! Kar smo si obljubili binkoštni ponedeljek v Logu, to zdaj izpolnimo. V nedeljo vsi v Sturije! Skrbite, da bo udeležba mnogobrojna. Društva se zbirajo v dvorani „Katol. izobraž. društva“. Na srečno svidenje!

— **G. učitelju Engelmanu** se neki ne zdi „Domoljubovo“ poročilo o „inteligentni bitki pri selski luži“ nič kaj umestno, zato naj se to poročilo tako ume, da ni bil dotični bojevnik vdeležnik „likofa“.

— **Shod v Davči.** Zednjo nedeljo septembra, 24. t. m., bode v Davči pri cerkvi Matere Božje navadni slovesni duhovni shod ob 10. uri dopoldne. — Spovedovalo se bode tudi že v soboto zvečer.

— **Hoteljerje in gostilničarje postojnske** vabi „Notranjec“ naj sklenejo kartel, da bodo imeli samoslovenske napise. No tak kartel naj že sklenejo, samo, da ne bodo sklenili kartela, v katerem bodo višali cene živilom kadar in kakor se jim bo zazdelo in določali mere, kako dreti uboge Postojnce. Zakaj o nekem takem kartelu se je nedavno precej govorilo po Postojni. O štirilistni klerikalni deteljici v Postojni sanjari nekdo pri „Notranjcu“. Kaj pa če je tista deteljica peterolistna, ali še večlistna? Saj se tudi take dobe. Ravno tako je videl nekje

dve Marijini devici, dasi cela Postojna niti za eno ne ve.

— **Grozna nevednost.** „Notranjec“ poroča to le novico: „V gosposki zbornici sedi en sam Slovenec, ljubljanski škof Jeglič, da bi se bil kedaj potegnil za Slovence, tega pa nismo še doživeli“. — Učeni sotrudnik „Notranjčev“ bi pa vendar lahko vedel, da sedi v gosposki zbornici poleg ljubljanskega knezoškofa tudi mariborski. To je drugi Slovenec v gosposki zbornici. Tretji je pa gorjanski baron Schwegel, odpadnik in vaš zaveznik. Kar se tiče delovanja našega knezoškofa, radi verjamemo „Notranjčevim“ ljudem, da niso doživeli, da bi se ljubljanski knezoškof potegnil za Slovence, ker „Notranjec“ je še mlado dete, pač pa so to doživeli drugi ljudje. Le pojdite vprašat n. pr. Ribničane, kdo se je za njih interese postavil v gosposki zbornici, ko se je šlo za krošnjarski zakon. In Ribničanje so menda Slovenci ali ne. Nasprotno pa od Schwegla nismo nikdar kaj takega doživeli — in tudi ne bomo. — Tako odkrito in po ceni pa tudi „Notranjčevemu“ sotrudniku ni treba prodajati in kazati svoje nevednosti.

— **Silno se je razhudil** „Notranjec“ v zadnji številki nad baronom Heinom zaradi meščanske šole v Postojni. Ti ubegi Hein, zdaj se je še „Notranjec“ nanj spravil! Mimogrede omenimo: Ko je bil Hein v Postojni, šel se mu je Maks Šeber, urednik „Notranjca“ najpogostneje poklonit, (zakaj je to naredil, vemo), sedaj ga pa tako brčne. Na vsak način bo prva slovenska meščanska šola v Postojni nekaj novega, kajti ustanavlja se že pet let pa je le še ni. Po pravici se torej „Notranjec“ jezi nad to „najslabejšo polzevo hitrostjo“. A kdo je kriv tega? „Krivce je iskati v c. kr. pisarnah šolskih oblastev“, pravi „Notranjec“, torej v prvi vrsti v deželnem šolskem svetu, v katerem sedi tudi dr. Tavčar, v deželnem šolskem svetu, ki se ga liberalci izdali Nemcem. Bog varuj, da bi mi hoteli barona Heina kaj izgovarjati, a ni kriv vsega baron Hein, krivi so tega zlasti „možje“, ki podpirajo s svojim izdajalstvom oni ponemčevalni sistem, ki brani in ovira ustanovitev slovenske meščanske šole v Postojni. Teh „mož“ pa se „Notranjec“ boji in jih noče imenovati, ker so ti „možje“ liberalci. Sedaj pa Postojnci le potolaženi bodite, ker se je „Notranjec“ spravil na samega Heina, boste dobili „ta novo šolo“ prav zagotovo že to jesen! —

— **Še hujše se jezi** „Notranjec“ nad Marijinimi družbami ob priliki velič stne manifestacije, ki so jo priredile Marijine družbe kranjske v Ljubljani, češ, da „se pravi denar in dela greh“. Sedaj pa glejte! To je pisal „Notranjec“ na 214. strani. Takoj na drugi strani, pa prav takej na drugi strani,

na strani 215 namreč, se pa prično dopisi o slavnostih in veselicah in vabila, ki z njimi vabi „Notranjec“ ljudi na različne shode in veselice. In ta stvar se vleče skozi 4, reci štiri strani! Torej pošteni kmečkimi fantom oziroma dekletom, ki se leto in dan trudijo in v potu svojega obraza služijo skromni kruh, ne privoščijo vsega sita liberalna gospoda niti enega dneva, da bi se ti trpini nekoliko razvedrili, pošteno zabavali, si ogledali domačo deželo in obiskali kako božjo pot, sami pa se ne neha razveseljevati, saj n. pr. v Postojni v poletnem časa skoraj ni nedelje ali praznika, da bi ne bilo kakega koncerta ali veselice, po zimi se pa druge zabave, ki so večkrat vse kaj drugega nego poštene. — Ravna se pač načel: Ti kmet trpi in delaj kot živina, mi pa se bomo radovali in uživali sadove tvojih žuljev!

— **Iz Famelj v vremski dolini.** Na 24. t. m. je bila pri nas pogozdovalna komisija v številu 8 gospodov. Hočejo nam po vsi sili potem, ko so nam borovi nasadi vničili ovčje reje, nadaljevati pogozdovanje naših bornih pašnikov in s tem še ta par repov živinereje, ki jih še premoremo, vničiti. Za Božjo voljo, zraven vedno slabejih letin, nam še ta nezgoda preti, da bomo še potrebnega mleka želeli. Mar mislijo slavni gospodje, da bomo mesto ovčic in krav borovce molzli. Značilno je pri vsem to, da se nista od občin v to komisijo voljena člana za naše dobro zavzela, marveč nasprotno, akeravno jima je naš re v n i kmetijski stan popolnoma poznan.

NA TRSAT!

Posebni romarski vlak na Trsat priredi na splošno željo 12. septembra t. l. katol. slov. izobraževalno društvo v Št. Jurju pri Kranju. **Iz Ljubljane gre vlak dne 12. septembra** ob polu desetih dopoldne in pride v Reko ob polu dveh popoldne. — Nazaj odpelje vlak dne

13. septembra ob tri četrt na štiri popoldne in pride v **Ljubljano** ob tri četrt na osem zvečer. Vožnja za II. razred tja in nazaj velja **9 kron 30 vin.** in za III. razred tja in nazaj **6 kron 20 vin.** Kdor se misli udeležiti tega zanimivega romanja naj vsaj do 8. septembra pošlje omejen znesek izobraževalnemu društvu v Št. Jurju pri Kranju, kjer dobi potem izkaznico za vozni listek, dobi pa se vozni listek tudi v Ljubljani v trafiki pri „Brsu“ nasproti škotije.

V Št. Jurju pri Kranju, 20. avg. 1905.
1788 1-1 **Mihael Kmet, tajnik.**

Za smeh in kratek čas.

Besedni uganki.

I.

Kraljestvo moje je prostrano.
Kje konec je njegovih mej?
Če veš za kraj na širni zemlji,
ki ni podložni, mi povej!
Nikjer, nikdar postanka nimam;
po svetu vedno grem okrog,
če danes tu sem, kje bom jutri.
le On nad nami to vé — Bog. —
In kamorkoli že naj pridem,
nikjer veselja čuti ni;
povsod zavlada bridka žalost,
povsod se jok in stok glasi.
Prav vsak se mi vклонiti mora
in priti, kadar ga želim,
nikdo ne more mi uti.
Zastonj! Jaz vsakega dohim.
Zato podložnikom vsem mojim
neznan je slehni upor;
saj kdor bi meni se ustavljal,
nespameten je ali nor.

II.

Glej, v težkih sponah teb vzdihujem.
rešitve željno pričakujem;
v teh sponah noč in dan jedim,
rešitve čekam in — trpim.
Glej, prišel Slovek je hudoben,
za hudobije vse sposoben
in vклонil me je le zato,
da ne bi me spoznal nikdo.
Pač marsikdo je, ki ne pozna me;
Sedaj naj se potruji zame,
naj reši me teh tesnih spon,
naj reši me — ne bo zastpnj.

Kdor obe prav reši in bo izžreban, dobi za nagrado lepo knjigo.

Rešitev besednih ugank v zadnji številki:

I. Tla — alt. II. Godec.

Nagrado je dobil:
Števo Erman, Št. Vid pri Ljubljani.

Fonos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati ved v nobenem gospodinjstvu, kadar se pravi kava pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne savoje s imenom „KATHREINER“.

Cementna zarezna stresna opaka iz portland-cementa in peska

Streba prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.

Prostovolja in lahka streha, kakor iz vsake druge vrste stresnih opek iz Slovaca 10 D 24-14

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin. Glince pri Ljubljani.

Proda se

1.90 D 2-1

hisaa

z malim vrtom iz proste reke v Preski 19, pripravna za vsako obrt, ker je tik farne cerkve in blizu kolodvora. Kupci naj se oglase pri **Jožetu Bergantu** v Preski 14, pošta Medvode.

Majodličnejši profesorji in zdravniki priporočajo pri pljučnih boleznih, kroničnem bronhijalnem kataru, oslovskem kašlju, skrotulozi, Influenzi.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsakdo, kdor dalje časa bolega za kašljem. Kašelj boljše je, boleznimi preprečiti, nego jih zdraviti.
2. Osebe s kroničnimi bronhijalnimi katari, katere zdravi Sirolin.
3. Kdor ima nadihu katero Sir lin edatno olajša.
4. Skrofulozni otroci z oteklimi žlezami, očenimi in nosnimi katari itd., pri katerih Sirolin slijajno vpliva na splošno hranitev.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in težo telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, nočno potenje.

Svarilo!

Nahajajo se manj vredni ponarejeni izdelki! Treba je paziti na to, da ima vsaka steklenica našo posebno znamko „Roche“ in zahtevati vedno le Sirolin „Roche“.

1334 D 4-3

Roche

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,
Basel (Švica). Grenzach (Badensko).

Loterijske srečke.

Dunaj,	26. avgusta	15	66	41	39	43
Gradec,	26. avgusta	85	83	56	64	24
Trst,	2. septembra	82	89	84	62	85
Linc,	2. septembra	78	49	65	27	76

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo mašino vlačno mazilo, tako imenovano **praško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obvezo. Ta vdranje rane čiste, obvaruje iste, olajšuje vnetje in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predpisu K 316 se pošljejo 4 pušice, ali K 4-60 6 pušic poštine prosto na vsako postajo avstro-ogrške monarhije.

Vsi deli embalaže imajo zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogel Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri g. lekarnjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Hardetschläger, J. Majr.

431a 20-11

**Prilhodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 21. septembra 1905.**

Učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom iz pošteno hiše, ki je zmožen tudi nemškega jezika. 1489D (3)

Frane Peterski
Novo Mesto.

Mlinar

dobi službo pri Jožefu Tavziju v Zdenskvivasi (P. Videm pri Dobrep-ljah.)
Bencin-motor z 2 kamnomast. Nastopi se takoj. Plača po dogovoru. 1787 D 1-1

Pozor Amerikanci

in vsi, ki prihajate v Ljubljano, na novo trgovino in zalogo izgotovljenih

moških in ženskih oblek

domačega izdelka. Velika zaloga sukna, obuval, srajc, klobukov, kovčegov (kofrov), robcev, šerp itd. po zelo nizki ceni. Trgovina se nahaja tik dobro znane Tišlerjeve gostilne v Kolodvorskih ulicah 26. Kdor je kupil enkrat, pride vedno rad.

278 D 24 - 13 **Marija Rovšek, trgovka**

Stanje hranilnih vlog:
nad 20 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 700.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovih ulicah št. 3

v lastni hiši, (poprej na Mestnem trgu zraven rotovža),

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in petom c. kr. poštno hranilnice. 1131 D 11-4

Posojuje se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

gld. 1'50

Prave Roskopf-ure
6 mesecev na poskušnjo.

- Nikelnasta ali jekl. sist. Roskopf gld. 3-50
- Strapaz-Roskopf's plomb. 2-
- Z dvojnim plaščem 3-40
- Zlato-Double (kak. zlato) 3-50
- Prava srebrna z enojnim plaščem 3-
- Z dvojnim plaščem 4-
- S tremi močnimi plašči 5-
- Navedene ure z relief-sliko Dev Marije, dalje državnim orlom, oračem in konjem 10 kr. več.

Stenska ura z godbo.

- 71 cm visoka, igra sama najlepše pesmi, valčke in koračnice. gld 6-
- Brez godbe 4-
- Z bitjem 4-50
- Z bitjem, podobnim zvonovim 5-
- Nikelnaste bušilke 1-
- Z dvema zvoncema 2-
- Z godbo 4-25
- Ure s kukavico 3-40

gld. 3-

Prava srebrna remontoir-ura

- c. kr. puncirana za gospode, dame in dečke.
- Z enojnim plaščem gld. 3-
- Z dvojnim 4-
- Z zlatimi robovi 5-
- S 3 močnimi plašči 6-
- 14 kar. zlata od 8-
- 14 kar. zlate verižice od 10-
- Srebrne verižice od -90
- Uhani in prstani v največji izbiri po tovarniških cenah.

3 leta pismeno jamstvo. Za neprimerno denar nazaj. Račpošilja se le po povzetju.

„Pri veliki tovarni ur“, Maks Böhnel, urar, Dunaj IV., Margarethenstrasse 38.

5-4 Dobavitelj c. kr. državnih uradnikov. Ustanovljena 1840. Zahtevajte moj velik cenik, s 1000 slikami zastoj in poštine prosto. 1422

Ljubljana

Pred Skofijo 3.

Josip Kordin

priporoča

Ljubljana

Pred Skofijo 3.

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velika rube fumene, rudeče in bele pese, in korenje za kr. no. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, meša je za suho in mokro zemljo najboljša krema za živino in konje, jesenski repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen, po nizkih cenah.

Poštnim putem izvršujejo se naročila točno in solidno.

481 D 12-12

Stanje vlog 31. dec. 1904: Preje: **Gradšče 1**, sedaj: **Kongresni trg 2, 1.** Denarni promet 31. dec. l. 1904: **dež 48 milj. kron.**

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!
Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vložnih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1904: K 11,095 751-15. Denarni promet do 31. decembra 1904: 46,173.224-38.
 Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnokranilnične položnice na raspolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1905. 4 D 12-9

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik.

Josip Šiška, kneroškojski kancelar, podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podj. in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano, Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah, Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani, Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani, Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju, Ivan Kregar, svet. trg. in obrtne zbornice v Ljubljani, Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, Ivan Pollak, tovarnar v Ljubljani, Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani, Greg. Slibar, župnik na Rudniku.

Lepa priložnostna darila!

Krasna darila za raz. prilike kakor ure, verižice, križice, obeske, prstane, zapustnice, sploh

na...zincnejšo zlatino in srebrnino v modernem secesijonističnem slogu po najnižjih cenah priporoča p. n. občinstvu,

Fran Čuden

urar in trgovec v Ljubljani, Prešernove ulice, filijalka na Mestnem trgu. 256 52-34

Novi ceniki tudi po pošti brezplačno.

Karlovarski želodčni in prebavni prašek

s poprovo meto, zakonito zajamčeno. Ona je jeten skus, je zdravniško priporočen in se uporablja pri neredni prebavi, kroničnem kolitnem kataru, krčih v želodcu, zgagi, gorčici, pehanju, slabem okusu, bijevanju, pomanjkanju sile. Če se rabi vstrajno, prenehajo vse ledilne bolezni. Priznana pisna dopisna zdravila.

Cena: **Ena škatlica 3 kroni.** pri šestih škatlicah franko.

Izdaje in razpošilja: **lekarstvo pri mestni v. Mor. Schönbürgu 47.** Dobiva se skuro v vsih lekarnah; kjer ni zaloga, naj se naroči naravnost. 497D (13-11)

Zahtevajte pri nakupu 1321 D 18-5

Schicht-ovo štedilno milo

Varstvena znamka.

z znamko jelen.

Ono je

zajamčeno čisto lu brez vsake škodljive primesi.

==== *Pere izvrstno.* ====

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da to imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

1980 D 24-18

Nizke cene!

Ernest Hammerschmidt-a nasl.
Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,
LJUBLJANA, Valvasorjev trg 6, Prešernove ul. 50.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

„Amerika“.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovaina pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani,
 Kolodvorske ulice 41

(18-10) (na dvorišču.) 468 D

„Amerika“.

Denar si prihranite

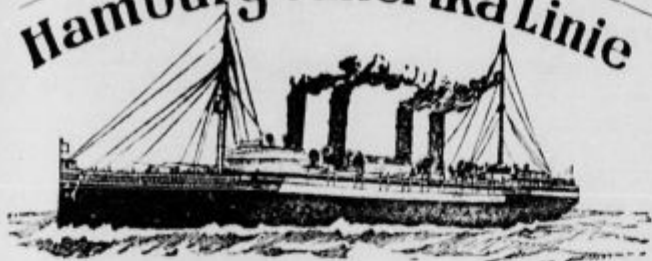
pri direktnem nakupu!

Kdor rabi dobro in ceno plateno in bombažovo blago, naj piše dopisniča s solidnosti moje krščanske tverdke. 40 m ostanki blaga za postelj. opravo, oksfort za srajce, cežir za obleke, perilo itd. franko za 16 K 60 vln. Vsak ostanek je 1 8 m dolg in se sme garant. prati. Pošilja proti povzetju. Neugajajoče vzamem nazaj vsak čas.

nico po cenik in vzorce mojih izdelkov, v katerem se vsaki lahko prepriča s solidnosti moje krščanske tverdke. 40 m ostanki blaga za postelj. opravo, oksfort za srajce, cežir za obleke, perilo itd. franko za 16 K 60 vln. Vsak ostanek je 1 8 m dolg in se sme garant. prati. Pošilja proti povzetju. Neugajajoče vzamem nazaj vsak čas.

Tkalnica in razpošiljalnica **Josip Neugebauer** v Plasseld (Plassnitz) p. Sattel pri Novem mestu o. M. Češko. 1521 D 5-3

Hamburg-Amerika Linie

775 D Zastopnik: 17-10

FR. SEUNIG
Ljubljana

Dunajska cesta 31, zraven šrange.

Vožnja samo 6 dni.

Vsakovrstna pojasnila glede vožnje, kakor tudi preskrbitev priporočilnih kart družbe „Sv. Rafaela“ točno in brezplačno.

Pozor! Citaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

BOLESTI IN ZORAVLJE. SLABOMU JAKOST

Pakraške kapljice in **slavonska zel**, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlini in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron: zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 103, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštanim povzetjem. 1421 D 10-4

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **12 stekleničic** (1 ducat) **5 K, 24 stekleničic** (2 ducata) **8 K 60 v, 36 stekleničic** (3 ducati) **12 K 40 v, 48 stekleničic** (4 ducati) **16 K, 60 stekleničic** (5 ducati) **18 K.** Manj od 12 stekl. se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi v vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsih in pljučnih bolečinah. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **2 originalni steklenici 3 K 40 v, 4 originalne steklenice 5 K 80 v, 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.**

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišič, lekarnar v Pakracu 103, Slavonija.

Elegantno
moderno blago za obleke

kupite ceno pri

„Wiener Moden-Union“

Dunaj I., Schottenring 10.

Bogata zbirka vzorcev

vseh novosti boljših in cenejših vrst volnena in modnega blaga, barhentov, flanel, baržunov, kotenine in platenine se dopošlje na zahtevo **brezplačno in poštne prosto.**

Ilustrirani krasni modni album kakor tudi vzorci blaga za moške obleke zastonj in franko.

1753 D (1)

Vzgojišče

za deklice (Internat)

čč. šolskih sester v Repnjab, p. Vodice, Gorenjsko se priporoča p. n. slovenskim starišem. V hiši je ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih. Zdrava gorska lega. Šolsko leto se začne dne 15. septembra. Plačila 16 K mesečno. Oglasiti se je pri šolskih sestrah, Repnje. 1622D 2-2

Radi pomanjkanja prostora **proda** se več

slamareznic

:: mlatilnic ::

en **gepelj**, in več drugih **poljedelskih strojev** za zelo **nizko ceno.**

A. Sušnik

trgovina s specerijo in železnino, Ljubljana, Zaloška 1340 D cesta. 6-5

Suhe jedilne

gobe

(la. gosp. gobe) kupuje v vsaki množini v vrečah po 20-25 kg. **A. Šmyra**, Dunaj 17, Elterleinplatz 7. 1334 D 20-5

Učenec

za pekovski obrt se sprejme **Ivan Vertačnik**, Florijanske ulice, Ljubljana. 1457 D 3-3

Učenca

sprejme takoj **Anton Čebulj**, krojaški mojster na Jesenicah, Gor. 1616D 3-2

Razpisuje se služba organista in cerkvenika

na Jančem pri Litiji. Službo je nastopiti s 1. oktobrom in se lahko združi s šolskim podučevanjem.

Župni urad Janče.

1754 D 1-1

Svarilo! Doktorja pl. Trnkoczy-ja

kranjski redilni prašek za prašiče

je dobiti pristen le pod zakon. zaj. imenom

Mastin

Ponarejalci se zakonito kaznujejo.

Za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, konje, perutnino itd.

Svetovnoznano, najboljšo, zdravo, dietetiško redilno sredstvo, se porablja kot dodatek h krmi. Je prejelo tisoče zahvalnih pisem o dobrih redilnih uspehih in na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju gornje najvišje odlikovanje. 1963 D (10)

Zavoj za 50 vin. **pri vsakem trgovcu.** Po pošti 5 zavojev pod naslovom: lekarna Trnkoczy, Ljubljana. **Prekupci rabat.**

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poroštvo

v LJUBLJANI, v lastni hiši na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinove ulice **obrestuje hranilne vloge po**

2 D 12-9 **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.-12. in od 3.-4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom poštno-hranilničnega urada.

Stanje rezervnega zaklada K 120.878.15.

— Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadrugnikih.

Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 7.024.717.89, stanje hranilnih vlog K 7.651.915.41.

Denarni promet K 32.039.761.84.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

Prepričajte se! Najboljše in naj-novejših vrst **gepeljnein motore, mlatilnice in slamareznice, trombe, cevi, klinje in žage** dobite v skladišču

Fran Zemana, Ljubljana

Poljanska cesta 24. 1778D 12-1

Izjava.

Podpisani izdajalen ...

Fran Jenko ...

Javna podoba.

Osoput Beglar ...

Mudley, sopan ...

Krajevno šolsko Tehnično Gimnazij

Škole in učitelji ...

1905 D 1-2

Išče se prost. pridel. v kmetijski obratje

hlapec

Ki ima veselje do kmetije ...

Namizno grozdje

najboljših vrst poškija ...

Suhe jedilne gobe ...

Franc Stiglic ...

g. Radoljica, Gor. ...

Iščem dobrega mlinarja.

Blaž Zabret, mlinar ...

Na Kranjski ...

malo posestvo

osvojenega ...

Čevlji K 2-60

Za vsaki ...

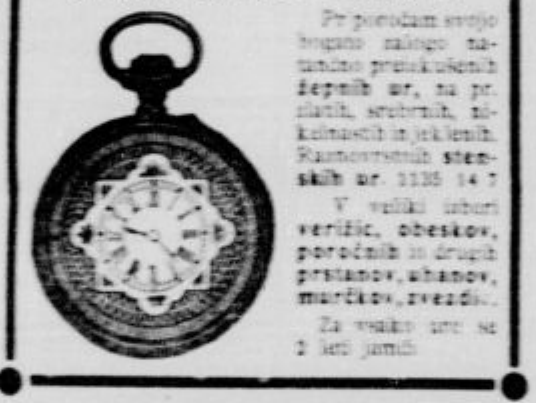
Hraste

kupuje se ...

V predilnico in tkalnico v Litiji se sprejme večje število delavk v trajno delo za prav dobro plačo.

Glasbeni ...

Friderik Hofmann-a naslednik Franc Keber ...

Franc Stupica v Ljubljani ...

Portland- in Romancement ...

Advokat Dr. Franc Ks. Poček pisarno v Ljubljani ...

Prav krasne sohe Srca Jezusovega ali Srca Marije večna luč ...

Samo 6 dni! Havre-New-York Francoska prekomorska družba ...

Popolno prepričanje. Thiery-a Balsam ...

Slovenci! v domačo trgovino sv. Cirilu in Metodu ...